

LEXMARK
LEGAL

PO MENDONI TË EMIGRONI NË MB DHE JU
DUHEN KËSHILLA TË SIGURTA LIGJORE?

JENI NË VENDIN E DUHUR!

Ekipi ynë i avokatëve të specializuar në emigracion ofron
asistencë profesionale për:

- Aplikime për viza
- Çështje azili
- Vendbanim të përhershëm (ILR)
- Apelime kundër dëbimit
- Shtetësi britanike

Ne ju mbështesim me përkushtim dhe
transparencë në çdo fazë të procesit.

E ARDHMJA JUAJ NË MB FILLON ME
VENDIMIN E DUHUR.

Kontaktoni Lexmark Legal sot – ekspertët
që ju qëndrojnë pranë në çdo hap.
Partneri juaj i besueshëm në emigracion.

• 07494181220
• 07435119343
• 02080902488

Ashley House 235 - 239
High Road, Wood Green,
London N22 8HF

www.lexmarklegal.com

VITI I 23 I BOTIMIT 25 MAJ 2026

Tel: 020 7018 7929 30 Avenons Road London E13 8HT

BRITANIA DUHET TË NDALË DEMONIZIMIN E SHQIPTARËVE

PETRIT KUÇANA

**SAMITI, PACOLLI,
PAKETA E MALEVE
DHE PAKETA E
AEROPORTEVE**

URAN FERIZI

ARBEN MANAJ

**SKANDALI NË SKOCI
BURRI
I KRYEMINISTRES
MORI PARATË
PËR MAKINA**

**PËRGATITJA ËSHTË
ARMIKU MË I MADH
I DËSHIMIT**

ANDI MUSTAJ

**KUJDES NGA "OFERTAT
PESHKUESE",
JU RREZIKOHEN
KURSIMIT E JETËS!**

ARBEN MALAJ

**PARADOKSI - MË SHUMË
SHKOLLË MË PAK NJOHURI,
DHE TRE KËSHILLA PËR
TEJKALIMIN E TIJ !**

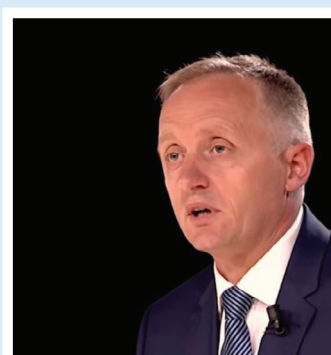
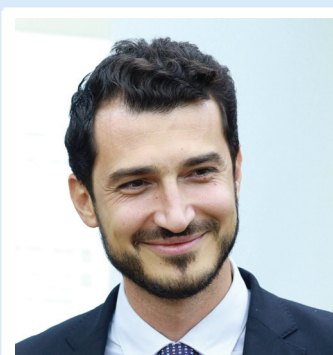
IRENA BEQIRAJ

**IBAR KALON.
TANI NIS ZBORI...**

LUTFI DERVISHI

**RREZIKU I KTHIMIT
TE MACET**

VETON SURROI

Rashid A.Khan Solicitor (Principal) Mob: 07774222062 190 MERTON HIGH STREET WIMBLEDON, LONDON SW19 1AX

RASHID & RASHID
Solicitors, Advocates
Immigration Specialists
Commissioners of Oaths

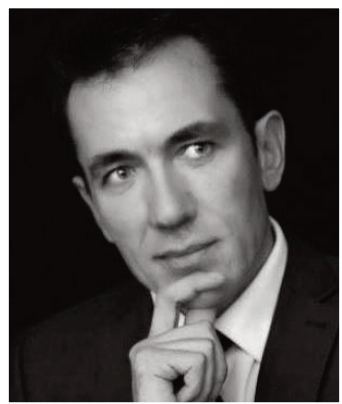
The Albanian newspaper in London

THE ALBANIAN
 www.thealbanian.co.uk

www.thealbanian.co.uk

albania7@gmail.com

Tel: 020 7018 7929

PETRIT KUÇANA

Vështirësit i kapërdishëm mbetet çdolloj lajmi (lexo zhvillimi) që vjen nga kryeqyteti shqiptar, sidomos në lidhje me diasporën.

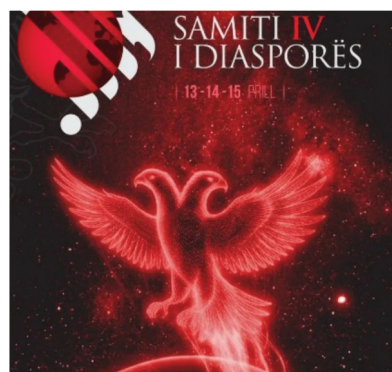
U duk se 'puna u kry' me të ashtuquajturin Samit të Diasporës që, si në çdo vit, nuk ka një 'follow up' dhe asesi ndonjë reflektim mbi atë se, çfarë do të mund të ofrojnë shqiptarët me banim jashtë mëmëdheut.

Mbase në mungesë të gjithë kësaj,

si për t'i vënë kapakun 'gjithëkasë' në Shqipëri do të mund të shërbente odiseja 'Pacolli' me aeroportin e Vlorës.

Ndoshta kurrë nuk do të ishte marrë vesh sesi zhvillohen tenderet në Shqipëri, sikur të mos ishte kjo 'odise' dhe se, çdokush që shikon sesi disa biznesmenëve u bëhet 'nderi i jetës' dhe disa të tjerë përfundojnë gjyqeve, do të ishin jashtëzakonisht të paktë ata 'guximtarë' nga Diaspora që do të kërkonin të investonin në Shqipëri. Duhet shumë më shumë se guximi i një të marri, që të investosh në vendin ku një ndër shqiptarët më të pasur në botë, publikisht, shprehet se është lodhur dhe se 'përballja' me shtetin po shkon në kufinj të së pamundurës.

Natyrisht se nuk do të ishte marrë

vesh sesi iu dha turqve Aerporti I Vlorës, sesi iu transferua shqiptarëve dhe sesi vijnë gjërat në mëmëdhe, nëse 'dëshiron' të investosh.

Pacolli nuk ishte i ftuar në samitin e Diasporës.

Ai thjesht mbetet një i mbijetuar në betejat e pafundme që, 'siç duken bathët', duhet të marrësh dorën e të madhit apo ministrave përkatës, përndryshe do të përfundosh dyerve të gjykatave.

Nëse dikush qoftë edhe përciptaz ka ndjekur qoftë edhe ndonjë lajm nga odiseja Pacolli, si do i duket 'paketa e maleve'? A do të guxonte kush të investonte kursimet e jetës në këtë 'klime' përvëluese për investitorët?

Vështirë.

Edhe ata që nuk kanë dëgjuar për 'paketën e maleve' mbase vetëm do të shikonin së çfarë po ndodh me aeroportet shqiptare.

Sikur nuk po u ecën... këtyre qeveritarëve më aeroportet.

A guxon kush të pyesë se çfarë u bë me Aeroportin e Kukësit, të vetëm dritë shprese për qarkun më të varfër të republikës?

Me hestje varri mbulohen edhe shumë 'investime' të tjera, që do i prishin 'imazhin samitit' dhe të gjithë vullnetin e madh të masmedia, për të treguar përkujdesin e jashtëzakonisht të kryeministrit për diasporën.

Iku Samiti.

Deri vitin tjetër lajmet do të vazhdojnë për arritje të një-pasnjëshme, por si zakonisht do të mungojnë lajmet për ndonjë guximtar që 'kërkon' të investojë në mëmëdhe, lajmet për ndonjë iniciativë domethënëse të qeverisë, edhe për diasporën, për paketën e maleve apo paketën e aeroportëve...

Discover The Latest Trends in Technology

Dotech
 website

“**AKOMA NUK KENI NJË WEBSITE PËR BIZNESIN TUAJ?**”

Akoma nuk jeni regjistruar në Google?

Adresa e zyrave:

30 Avenons Road London E13 8HT

L E X M A R K
L E G A L

DËSHIRONI TË JETONI, PUNONI APO STUDIONI NË MB?

*Ne ofrojmë shërbime të specializuara
imigrimi, të përshtatura sipas rrethanave
tuaja.*

*Ekipi ynë profesionist ju udhëzon në çdo
hap, duke e bërë procesin e imigrimit të
qartë, të sigurt dhe pa stres.*

SHËRBIMET TONA PËRFSHIJNË:

- Viza për punëtorë të kualifikuar
- Viza studimi
- Viza për bashkëshort dhe familjarë
- Viza Global Talent & Inovative
- Punonjës fetarë
- Vendbanim të përhershëm (ILR)
- Shtetësi britanike
- Apelime dhe rishikime vizash

*Ne ju ndihmojmë me këshillim profesional, përgatitje
dokumentesh dhe mbështetje të plotë gjatë aplikimit.*

**Na kontaktoni sot për një të ardhme më të sigurt në Mbretërinë
e Bashkuar.**

Ekspertë të besuar të imigracionit.

- 07494181220
- 07435119343
- 02080902488

Ashley House 235 - 239
High Road, Wood Green,
London N22 8HF

URAN FERIZI

Para disa ditëve, gjatë një darkë zyrtare, një zonjë aristokrate angleze më pyeti se çfarë përshtypjeje më kishte lënë Britania. I thashë se e doja që nga çasti kur mbërrita nga Shqipëria, në moshën 17-vjeçare. Mora frymë thellë dhe, si mistrec, shtova: “Si klandestin.” Prisja që ky koment të shënonte fundin e bisedës. Por sytë e saj u ndezën. “Fantastike! Vëllai im u largua nga Anglia për në Kanada 45 vjet më parë. Edhe ai si klandestin. Çfarë aventure!”

Në Britani unë erdha nga Belgjika, i fshehur në një kamion — pasi kisha ikur nga Shqipëria me skaf për Itali. Katër vitet e para punova në një restorant dhe në një supermarket, përpara se, krejt papritur, të pranohesha në Universitetin e Oksfordit për të studiuar matematikë. Isha ai i huaji që mësoi gjuhën, ra në dashuri me kulturën britanike, punoi dhe pagoi taksat.

Tani pyes veten nëse Britania vazhdon të vlerësojë ende një histori si kjo e imja.

Si Ambasador i Shqipërisë, nuk është normale të flas kaq haptazi. Por vërej se ambasadorët britanikë në Tiranë flasin lirshëm për mangësitë e Shqipërisë dhe nevojën për reforma, dhe prononcohen me qetësinë e dikujt që prej kohësh nuk i ka lexuar lajmet nga vendi i tij. Zëre se me këtë letër po ua shlyej një borxh të vogël.

Ne jemi një popull i lashtë, me vlera tona krenare dhe të forta. Lord Bajroni shkroi për mikpritjen shqiptare në “Udhëtimin e Çajld Haroldit”, vepër të cilën e kam lexuar në shkollë. Më vonë, Shqipëria vuajti diktaturën komuniste më brutale në Europë. Shtypja ishte aq e plotë dhe aq paranojake, sa arriti të na izolonte edhe brenda vetë Blllokut Lindor. Varfëria dhe kaosi ishin real. Po aq real ishte edhe eksodi masiv që pasoi. Unë isha pjesë e tij.

Ajo që ndodhi më pas është një histori

që rrallë tregohet në Britani. Që nga rënia e atij komunizmi tiranik, ky vend me më pak se tre milionë banorë është rindërtuar me një shpejtësi të jashtëzakonshme. Turistët britanikë që vizitojnë Shqipërinë shpesh habiten: jo vetëm nga bukuria e plazheve, por edhe nga ngrohtësia e njerëzve dhe ndjesia se në atë vend po ndodh diçka interesante.

Ekziston edhe një kapitull i historisë sonë që në ditët e sotme merr një rëndësi të veçantë. Gjatë pushtimit nazist, familjet shqiptare strehuan çdo refugjat hebre që kërkoi ndihmë. Asnjëri prej tyre nuk iu dorëzua nazistëve. Si rast unik në Europën e pushtuar, popullsia hebreje në Shqipëri ishte më e madhe pas luftës sesa para saj. Besa dhe mikpritja janë për shqiptarët siç është drejtësia për britanikët: një tipar thelbësor kombëtar. Kur flasim për rreziqet e

përçmimit të një komuniteti përmes karikaturave dhe stereotypeve, ia vlen të kujtojmë se cilat kombe u treguan fisnikë kur rreziku matej me jetë.

Kjo na çon te Britania – një vend me një inteligjencë morale instinktive që e kam admiruar dhe dashur sinqerisht. Sot, kur flitet për imigracionin, ka politikanë britanikë të cilët fjalën “shqiptar” e kthejnë në një instrument retorike. Disa nga ata e shohin fyerjen e shqiptarëve si më të leverdisshme sesa diskutimin për shëndetësinë apo arsimin. Dhe dëmi nuk bie vetëm mbi shqiptarët – të cilët dinë si t’u bëjnë ballë vështirësive – por mbi vetë imazhin e Britanisë dhe mbi çdo pakicë etnike që sheh se si kufijtë e retorikës së tolerueshme po zbehën gjithnjë e më shumë.

Kjo retorikë duket se ndikon edhe në politikën shtetërore. Sistemi i vizave

për shqiptarët kushton qindra sterlina, kërkon vizita në një zyrë në periferi të Tiranës, një formular kompleks dhe, nëse ke fat, të jep një vizë gjashtëmuajore. Për krahasim, Italia dhe Gjermania kanë krijuar mekanizma funksionalë të lëvizjes së ligjshme. Në këto vende shqiptarët nuk stigmatizohen më. Ata njihen për çfarë janë në të vërtetë: taksapagues të palodhur.

Në anën tjetër, ata shqiptarë që përjashtohen nga rrugët ligjore bien pre e trafikantëve, të cilët u thonë të mos humbasin kohë me viza. Disa përfundojnë në ferma kanabisi e më pas në burg.

I kam vizituar disa prej tyre. Në burgun Wormwood Scrubs të Londrës, stafi më tha se shqiptarët janë ndër të burgosurit më të sjellshëm. Shumica e tyre janë djem në të njëzetat dhe ndodhen aty kryesisht për substanca narkotike. Kishin turp, por jo

zemërim. Pothuajse asnjëri nuk kishte ardhur me vizë në Britani. Të gjithë kishin marrë hua për të paguar trafikantët.

Politikat që prodhojnë titujt sensacionalë të gazetave, prodhojnë edhe të burgosurit. Kjo është një politikë që krijon vetë problemin të cilin pretendon se po zgjidh. Ajo nuk i ndalon shqiptarët të vijnë në Britani; thjesht siguron që ta bëjnë në mënyrë të paligjshme.

Shqiptarët në Britani ndërtojnë shtëpi, riparojnë kaldaja, ushtrojnë profesionin e mjekut. Pagujnë taksa. Fëmijët e tyre flasin anglisht në shtëpi. Ata janë pikërisht emigrantët që politikanët thonë se duan. Por janë po këta politikanë të cilët ndërtojnë një sistem që e bën rrugën e tyre për në Britani thuajse të pamundur.

Britania më bëri këtë që jam. Oksfordi po ashtu. Kate Bush, Monty Python dhe besimi i thellë se gjërat duhet të jenë të drejta – të gjitha këto më formësuan.

Unë ende besoj te Britania që dikur i dha një adoleshenti, i cili lante pjata në një restorant, ndjesinë e të qenit në shtëpinë e tij. Britania ku, ndoshta në mënyrë unike në botë, fjalët e para të një fëmije janë: “Kjo nuk është e drejtë.”

Ajo Britani ia vlen të mbrohet. Ndoshta edhe nga vetja e saj.

Uran Ferizi është ambasador i Shqipërisë në Mbretërinë e Bashkuar

AKOMA NUK KENI NJE WEBSITE?

BUSINESS CARDS

BANNERS

POSTERS

020 7018 7929
073 4066 5946
078 5997 7545

Adresa e zyrave:
30 Avenons Road
London E13 8HT

Dotech
website

Dotech
website

mimosa

THE FIRST ALBANIAN OPENING NIGHT

ERMAL | KIDA

MUSIC BY DJ AM

31.05.2026 | 8PM

ROOFTOP GARDEN

SIGNATURE COCKTAILS

MUSIC ALL NIGHT

64 CLAPHAM HIGH STREET LONDON SW4 7UL

+44 7584 663022

MIMOSA_CLAPHAM

SCAN TO BOOK

ARBEN MANAJ

SKANDALI NË SKOCI BURRI I KRYEMINISTRES MORI PARATË PËR MAKINA

Ish- burri i Kryeministres skoceze e cila dha dorëheqjen në mënyrë të papritur në 2023, ka pranuar fajësinë në gjykatën e Edinburgut, për akuzën e përvetësimit të paligjshëm të mbi 400 mijë sterlinave nga arkat e Partisë Nacionaliste skoceze, partisë në pushtet, ndërkohë që gruaja e tij drejtonte qeverinë skoceze. Fondet e marra fshehurazi nga financat e kësaj partie, ai i përdorte për blerjen e disa makinave, për karavanë dhe sendeve të lluksit. Peter Murrell, është ish-bashkëshorti i Nicola Sturgeon, e cila dha papritur dorëheqjen në vitin 2023, pak pas arrestimit të saj në kuadër të një hetimi për financat e Partisë Nacionaliste skoceze, e cila lufton për një referendum tjetër pas dështimit të një të mehershmi për pavarësinë e Skocisë

dhe shkëputjen e saj nga Britania e Madhe . Më pas çështja ndaj ish- kryeministres skoceze u mbyll në mars të 2024. Pas pranimit të fajësisë së Peter Murrell, përmes avokatit, ish-kryeministrja skoceze, tha se është e pafajshme dhe nuk ka pasur asnjë dënim ose dyshim se ish-burri i saj, Kryetar Partie, përporte fondet e partisë në pushtet, për qëllime personale, edhe pse sendet e blera ishin sende të çiftit bashkëshortor dhe përporeshin në shtëpinë dhe jetën e tyre. Mbi 400 mijë sterlinat e e vjedhura për 13 vjet, nga viti 2010 deri në 2023-shin, sipas dokumentave ishin automjete të ndryshme, si dhe sende

të brandeve të njohura si Estee Lauder apo Harrods. Peter Murrell pas pranimit të fajësisë u mbajt në paraburgim dhe do të shqiptohet dënimi në 23 qershor. Dënimi i tij pritet të jetë i gjatë në vite, nisur nga sasitë e parave të vjedhura në raste të ngjashme në historinë ligjore skoceze. Si udhëheqësi aktual skocez, John Sëeeny, ashtu edhe ish-kryeministrja jetëgjate Nicola Sturgeon, po përballen me sketicizmin nga ish drejtues të nacionalistëve dhe partive të opozitës për mënyrën se si kanë tentuar të mbyllin hetimin për financat e partisë së tyre, e cila dominon dhe lobon fuqishëm prej dy dekadash për pavarësinë e Sko-

Ne një deklarate të bere kete te hene ne Londer, kryemeinistri ne detyre Sir Keir Starmer ka thene se deshiron te jete kryemeinister i Labruiteve deri ne zgjedhjet e reja te pergjithshme ne 2029. Ai kembenguli se te qenit kryeminister nuk ka perfunduar akoma. Starmer po ashtu u shpreh se nuk do fiksoje nje afat kohor per largimin nga posti edhe nese kryebashkiaku i Manchesterit, Andy Burnham do arrij te rifutet ne parlament si kusht per te konkuruara per postin e kryeministrit, nese ai fton me pare zghjed-

STARMER NUK DORËHIQET

hjet e parakoshme ne nje zone elektorale e cila gezon nje mbeshjtje te forte nga partia populiste Reforma e Babait te Brexit Nigel Farage. Nderkohe ish -Ministri i Starmer per Shendetesine, Wes Streeting i cili ka dhene doreheqjen nga posti do jete nje nga kandidatet per te zevendesuar Starmer nese do marre shumicen e votave te anetareve te Partise Laburiste. Humbja e rende e Laburisteve ne zgjedhjet e 7 Majit

ben qe nje e treta e deputeteve ne rradhet e laburisteve ne parlamentin britanik te kerkonin largimin e kryeministrit Starmer. Cdo kandidat per ta zevendesuar Starmer si rregull do duhet te gezojne mbeshjtjen e 20 perqind te deputeteve laburist ne Parlament, kur Laburistet kane 403 deputet, cka do te thote se cdo rival zyrtar duhet te kete 82 vota qe e mbeshtesin ne gare. Sidoqte ne ndodh dhe kurdo qe

te ndodh, nje gje eshte e sigurt, se Starmer do vazhdoje te jete kryeminister i Britanise gjate tere periudhes se veres, ndoshta deri nga fundi i shtatorit. Kjo periudhe pritet te krijojë parehati per investitret te shqetesuar per kostot e huamarrjes qeveritare. Gara ka shume te panjohura deri ne momentin kur do zhvillohet sa per nga kandidatet zyrtar perfundimtar qe do konkurojne me Starmer, aq

edhe per tematikat e debatitit ku ceshtja e Brexit dhe rifutjes se Britanise ne BE, do jene te veshtira per cdo kandidat qe nuk shprehen publikisht se cfare do donin privatisht, kur perballe kane nje populsist si Faraxh qe do luaj cdo gur ne eliminimin e kryebashkiakut te Manchesterit nga gara per postin e Kryeministrit per te ekspozuar dy kandidatet potencial per kryeministrin e ri te ardhshme ose ate egzistuesin, qe Laburistet per momememtin mendojne se nuk do duhet te jete Keir Starmer. A Manaj

Dotech

website

“ **AKOMA NUK KENI NJË WEBSITE PËR BIZNESIN TUAJ?** ”

Akoma nuk jeni regjistruar në Google?

Adresa e zyrave:

30 Avenons Road London E13 8HT

Tel: 020 7018 7929

Mob: 073 4066 5946

Mob: 078 5997 7545

The Albanian

ANDI BUSHATI

TË VËRTETAT ALTERNATIVE TË RAMËS

Edi Rama është zhytur në një spirale marramendëse të mohimit të realitetit dhe të krijimit njëkohsisht me të të të vërtetave alternative, që zor se mund t'ia besojnë edhe nëpunësit e tij më të devotshëm. Brenda harkut të pak ditëve kryeministri e ka shpallur qeverisjen e tij si lider në rajon për prokurimet publike, duke u mburrur se dixhitalizimi i këtyre garave na ka bërë që t'ia kalojmë edhe Gjermanisë, ``që ende punon me faks``.

Ai i ka thënë këto pa pasur gjale fare se i gjithë publiku është njohur me mënyrën se si i caktonte fituesit e tenderave me një të rënë të celularit Bal-luku, se si shpërndareshin paratë publike në AKSh, ku ata që nuk bindeshin merreshin peng, se si procedonin drejtorët e famshëm të 5D në bashkinë e Tiranës, apo qoftë edhe se pas avullimit të gjysëm miliardëve Euro nuk ka më asnjë incenerator.

Të njëjtin këmbëngulje për të mohuar realitetin Rama dëshmoi edhe gjatë një replike që pati me ``Reporterët pa kufij``, lidhur me lëngimin e lirisë së medias në Shqipëri, që humbi këtë vit edhe dy vende të tjera në klasifikimin e përvitshëm të Reporters sans frontieres``.

Për të analizuar këtë arratisje nga e vërteta po ndalem në këtë temën e dytë, jo vetëm se pas shpërthimit të dosjeve të viteve të fundit, askush nuk ka më dyshime se si vidhet ky shtet, por edhe sepse lidhur me lirinë e mediave ka më shumë debat me pro dhe me kundra, më tepër argumenta sipërfaqësorë që fshehin disa të vërteta shumë të thjeshta.

Një nga këto argumenta është përsëmbull ai se fjala e opozitës politike nuk censurohet nga mediat e mëdha. Një tjetër edhe më perfid, është ai se në emisionet e debatit politik të

mbremjes ka plot kritikë të qeverisë dhe kryeministrit, që thonë lirshëm fjalën e tyre.

Në pamje të parë dhe për dikë që nuk i ka hyrë teorikisht detyrave dhe fuqisë së pushtetit të katërt, këto janë alibi që zënë vend. Pikërisht me këtë mendësi dredharake replikonte edhe kryeministri me ``Reporterët pa kufij``, duke iu referuar një shoqate anonime që kishte matur kohën televizive në dispozicion të opozitës dhe kishte numëruar titujt kundër qeverisë në mediat online të vendit. Pra mesazhi qe: këtu të gjithë janë të lirë të thonë ç'të duan dhe të kritikojnë kë të duan, madje për të arritur deri atje ku thotë Edi Rama se, Shqipëria vuan në abuzimi me lirinë dhe jo nga mungesa e saj.

Në fakt, nuk është kështu. Ndonëse në Shqipëri askush nuk dënohet për lirinë e shprehjes, si përsëmbull në regjimet e Erdoganit apo Putinit, liria e medias është tjetër gjë dhe aty sistemi i ngritur nga Rama nuk ndryshon

shumë nga ato të Turqisë apo Rusisë. E vërteta vritet po njësoj. Ndonëse në televizionet e mëdha mund të përmenden shkarazi skandalet e Bal-lukut, Veliajt, apo Ergys Agasi, ndonëse aty ftohen zëra kritikë që 'lejohen', ti citojnë ato, publiku hutohet mes shernajës së të ftuarve pro dhe kundër.

Ajo që do ta shmangete këtë bigbradhërizim të politikës, janë emisionet informuese dhe investigative për këto afera. Le të kujtohet gjithsekushi se ku ka parë në një nga ekranet kombëtare një kronikë të thelluar lajmesh, apo një investigim për mënyrën se si i jepte tenderat e rrugëve Belinda Bal-luku, se si shpërndareshin paratë e AKSH-it, të cilit Rama i kishte dhënë fuqinë të centralizonte të gjithë tenderat, se si vidhnin drejtorët e Lalit, për të furnizuar me një pjesë të këtyre parave fushatat elktorale të PS-së.

Kur këta të fundit u prangosën u thye një tjetër rekord. Meqëse Veliaj ishte ende në zyrë, për këtë ngjarje nuk u

bë asnjë emision. Ka edhe më: kur ky i fundit ra vetë në kurthin e SPAK, në të njëjtin moment që ai çohet drejt qelisë, në ekrane shfaqej duke përruar një shkollë. Në këtë vazhdë qe edhe intervista e fundit e ish drejtore-shës së AKSH, të cilës iu dha një orë kohë të perlotej e të qante hallin e fmiJarëve të saj, ndërkohë që nuk iu bë asnjë pyetje e vetme për gjëmat me të cilat duhej të përballej në proces.

Po ti shtosh këtyre shembujve edhe politikat editoriale të emisioneve informative që i japin kohë pa fund ndonjë eurodeputeti të lodhur apo ndonjë lobisti kur lavdëron Ramën ndërkohë që çensurojnë artikujt kritikë të mediave prestigjioze ndërkombëtare për narkoshtetin; po të mos harrosh pëzgjedhjen për citim të pjesëve pozitive nga raportet e DASH, apo BE-së duke lënë në erërsirë kritikën, e ke fare të lehtë të kuptosh se si azgjehet rrugës e vërteta, pikërisht nga ata që duhet të kenë si mision për ta përcjellë atë tek

publiku.

Ndryshe nga ajo që ndodh në Moskë apo në Ankara tek ne ka liri fjale, të drejtë për kritikë, por këto nuk janë të mjaftueshme për të folur për media të lira. Prandaj dhe statistikën që servir Rama për të thënë të kundërtën janë një manipulim banal. Prandaj dhe alibitë e borizanëve të tij që numërojnë zërat kritikë për të thënë se gjithçka shkon mbroth, duhen rrefuzuar me përbuzje. Në Shqipëri gjithsekush është i lirë të flasë, por ama publiku është zhveshur nga e drejta për tu informuar. Këtu fillon dhe mbaron debati për nivelin e mediave tona.

Por ama kjo na shërben edhe për të kuptuar paradoksin që vumë re në fillim, çudinë se si Rama i jep të drejtë vetes të na quajë një vend lider për prokurimet publike, ku jo vetëm nuk janë vjedhur para, por me procedurat e AKSH-it ia kemi kaluar edhe disa vendeve të BE-së.

Kjo arratisje nga e vërteta, ky mohim i realitetit, në çdo vend tjetër do kërkonte një diagnostizim psikologjik të atij udhëheqësi që i flet kështu popullit të vet. Por në rastin tonë, fatmirësisht për pacientin dhe fatkeqësisht për ne, nuk kemi të bëjmë me një problem mjeksor, por me me një shqetësim demokratik.

Rama i lejon vetes të thotë se ne jemi një vend me tendera të rregullt dhe media të lira, sepse e di që i ka robëruar aq shumë këto të fundit, sa mund të flasë pa asnjë lloj filtri apo kontrolli. Prandaj ai thjeshtë u citua dhe nuk u analizua edhe kur mori mbi vete "riskun" për tu mburrur me prokurimet publike të qeverisë që drejton.

FRANCA NDERON ERMONELA JAHON ME TITULLIN "KALORËS I ARTEVE DHE LETRAVE"

për mua dashurinë për artin, kulturën dhe të vërtetën njerëzore", shkroi Jaho.

Në mesazhin e saj, sopranoja falënderoi të gjithë personat që kanë shoqëruar rrugëtimin e saj artistik, duke përmendur në mënyrë të veçantë agjentin e saj prej shumë vitesh, Dominique Riber, për besimin dhe mbështetjen e vazhdueshme, si edhe Jean-Philippe Thiellay për përkushtimin ndaj operës dhe kulturës.

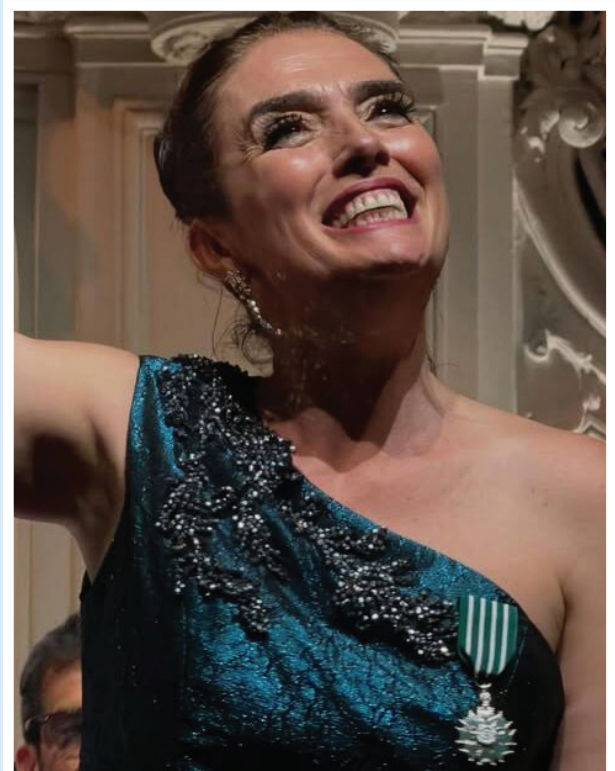
Jaho theksoi se ceremonia mori një kuptim edhe më të veçantë pasi u zhvillua në praninë e miqve, dashamirësve të artit dhe publikut që, sipas saj, "i kanë dhënë kuptim të gjitha sakrificave të jetës së një artisti".

Sopranoja shqiptare shprehu gjithashtu mirënjohje ndaj Francës për mbështetjen dhe vlerësimin e artit të saj ndër vite.

"E marr këtë dekoratë me nder, mirënjohje dhe emocion të thellë. Faleminderit Francë që e mirëpritë zërin dhe zemrën time me kaq bujari", u shpreh ajo.

Në fund të reagimit të saj, artistja falënderoi edhe ambasadorin e Shqipërisë në Francë, Dritan Tola, për organizimin e pritjes me rastin e këtij vlerësimi.

Ermonela Jaho konsiderohet një nga figurat më të njohura të operës shqiptare në arenën ndërkombëtare, me interpretime në skena prestigjioze si Royal Opera House, Metropolitan Opera dhe Opéra National de Paris.

BLERINA HOXHA

Shqipëria jo vetëm që nuk po përfiton nga potencialet e diasporës po duket se po humbet tërësisht lidhjet pasi brezi i dytë pothuajse është asimiluar dhe nuk gjen shumë lidhje me vendin.

Një studim i fundit i Organizatës Ndërkombëtare për Migracionin (IOM) që ka në fokus riintegrimin e të kthyerve vërejtë kaos të politikave strategjive, institucioneve që shërbejnë për urat lidhëse me diasporën.

Disa të anketuar nga ekspertët e IOM theksuan mbylljen e Ministrit të Shtetit për Diasporën si një pengesë që la pa strukturë të dedikuar marrëdhënien me diasporën. Të anketuarit thanë se transferimi i përgjegjësisë të këtij posti te Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme pati ndikim negativ në vazhdimësinë, vizibilitetin dhe efektivitetin e angazhimit të diasporës në Shqipëri.

Ky ndryshim institucional çoi në një periudhë ngadalësimi, ndërsa institucione kyçe si Agjencia Kombëtare e Diasporës dhe Fondi Shqiptar i Zhvillimit të Diasporës përjetuan reduktim ose ndërprerje të aktivitetit. Ky ngadalësim u përkeqësua më tej gjatë periudhës së zgjedhjeve kombëtare, kur vendimmarrja institucionale u ngadalësua dhe iniciativat e lidhura me diasporën nuk ishin më përparësi.

Një i anketuar nga një OJQ vuri në dukje më tej se koordinimi ndërministror, thelbësor për iniciativa të tilla ndërsektoriale, është dobësuar pas mbylljes së ministrisë së dedikuar. Disa të anketuar besojnë se kjo mbyllje, jo vetëm që pezulloi projektet në vazhdim, por edhe dobësoi besimin dhe vrullin që ishte krijuar mes diasporës dhe institucioneve shqiptare.

Një anëtar i Këshillit Koordinues të Diasporës mendonte se angazhimi i këshillit nuk ishte më përparësi kombëtare dhe ishte ulur në nivelin e një çështjeje të punëve të jashtme, duke i distancuar ata simbolikisht.

Si rrjedhojë, iniciativat që lidhen me promovimin kulturor, bashkëpunimin ekonomik dhe kontributin strategjik të politikave nga diaspora kanë qenë të copëtuara, me vizibilitet të ulët dhe me më pak mbështetje institucionale.

Edhe pse diaspora e Shqipërisë shihet gjerësisht si një aset strategjik, që kontribuon ndjeshëm në PBB përmes dërgesave dhe ekspertizës, shteti ende nuk ka krijuar struktura të fuqishme për të kanalizuar këtë potencial.

Barriera për profesionistët e diasporës

Një sfidë tjetër e ngritur si nga anëtarët e diasporës, është mungesa e kanaleve të strukturuar për profesionistët e diasporës që të kontribuojnë për zhvillimin e Shqipërisë.

SHQIPËRIA RREZIKON TË HUMBASË PËRGJITHMONË DIASPORËN, ASIMILOHET BREZI I DYTË

Ndonëse shumë janë të gatshëm të ofrojnë ekspertizën e tyre, veçanërisht në fusha si arsimi, kujdesi shëndetësor dhe qeverisja, mungojnë mekanizmat formale për të lehtësuar angazhimin afatshkurtër, në distancë ose të bazuar në projekte.

Kjo mungesë e programeve të strukturuar si bursat kërkimore, emërimet e përkohshme ose rolet këshillimore kufizojnë aftësinë e profesionistëve të diasporës për t'u angazhuar në mënyrë domethënëse. Anëtarët me kualifikime të larta në diasporën shqiptare, përfshi avokatët, mjekët dhe akademikët, u shprehën se proceset tejet burokratike në Shqipëri ishin pengesë kryesore për kthimin e tyre.

Një profesioniste që jetonte në Itali e identifikoi burokracinë si pengesën e saj më të rëndësishme. Një përfaqësuese e qeverisë përmendi se, për shkak të burokracisë së tepruar, njerëzit lodhen dhe humbasin besimin te qeveria.

Një anëtar i diasporës e përsëriti këtë ndjenjë, duke vënë në dyshim nëse mekanizmat institucionale do t'i mbronin në mënyrë të duhur të drejtat e tij, nëse këto do të viheshin në rrezik. U theksua gjithashtu një rezistencë e përgjithshme brenda sistemeve vendase.

Një anëtare e diasporës nga Gjermania tregoi se si përpjekjet e saj për të prezantuar reforma shëndetësore u pritën me dyshim, në vend të bashkëpunimit. Po kështu, një anëtar i diasporës konstatoi me kritikë një prirje të shqiptarëve për të shpërfillur ekspertizën e jashtme, duke e për-

shkruar atë si qëndrim të njerëzve që i dinë të gjitha.

Një i anketuar me ekspertizë në angazhimin e diasporës vuri në dukje se, ndonëse shumica dërrmuese e diasporës shkencore është e hapur për bashkëpunim, institucionet shqiptare shpesh e kishin të vështirë të angazheshin në mënyrë reciproke, për shkak të kufizimeve të përgjithshme të kapaciteteve dhe sfidave operative.

Një i anketuar nga një OJF e përquenduar tek angazhimi i diasporës vuri në dukje sfidat e bashkëpunimit me institucionet publike, duke përmendur kuadrin e ngurtë të veprimit, që pasqyron kufizimet burokratike në sistem.

Kufizime në komunikim

Shtrirja dhe komunikimi u përmendën në masë dërrmuese nga të anketuarit, si nga diaspora ashtu edhe nga institucionet përkatëse, si çështje që kërkojnë përmirësim.

Anëtarët e diasporës ndihen të paqartë për mënyrën se si të kontaktojnë për çështjet e diasporës. Një sfidë që u përmend sistematikisht ishte mungesa e një baze të centralizuar të dhënash për diasporën, e cila pengon shtrirjen e synuar. Ky problem shkon përtej angazhimit të diasporës, duke ndikuar në zhvillimin kombëtar.

Për shembull, një punonjës shteti kishte bindjen se, nëse ka të dhëna mbi numrin e specialistëve të diasporës, siç janë kardiologët, do të bëhej i mundur organizimi i nismave të përshtatura, si konsultat në distancë ose

kontributet periodike.

Në vitin 2020, nisi procesi për një platformë për profesionistët e diasporës me mbështetje ndërkombëtare, por ai u ndërpre për shkak të shqetësimeve për mbrojtjen e të dhënave, sqaroi një i anketuar nga një institucion shtetëror.

Një përpjekje e mëvonshme e sektorit privat për të rifilluar iniciativën u përball me mungesa fondesh. Pavarësisht këtyre pengesave është e vendosur të zhvillohet një platformë të dedikuar.

Për përmirësim të cilësisë së jetës nuk ka kthim

Përfshirja e diasporës në kthimin e përhershëm ose migracionin qarkulues pa përmirësuar cilësinë e përgjithshme të jetës, veçanërisht në aspektin e qasjes në shërbime cilësore, është sfiduese, evidentojnë ekspertët e IOM. Grupet e fokusit me anëtarët e diasporës përmendën vazhdimisht cilësinë e arsimit, ku jdesin shëndetësor.

Një anëtar i diasporës me banim në Kanada u shpreh se, për shumë njerëz, qëndrimi jashtë vendit është një vendim praktik dhe jo i preferuar. Ai shpjegoi se frika nga sfidat e mundshme si mungesa e punësimit, pagat e ulëta, problemet në lidhje me shkollimin dhe pengesa të tjera të ndryshme e bëjnë kthimin të rrezikshëm.

Një i anketuar nga një institucion shtetëror besonte se një shqetësim kryesor për shumë familje të diasporës në lidhje me kthimin është ndikimi që lëvizja do të kishte te

fëmijët e tyre, i cili shpesh bëhet faktor vendimtar, më shumë se çdo stimul.

Një i anketuar tjetër deklaroi se do ta konsideronte kthimin vetëm nëse cilësia e shkollave dhe spitaleve do të përmirësohej, ndërsa një i anketuar nga një institucion shtetëror theksoi se mjekët e diasporës kanë nevojë për garanci të caktuara, siç janë shkollat ndërkombëtare ose infrastruktura e telemjekësisë, përpara se të angazhohen për të punuar në Shqipëri.

Brezi i ri i diasporës po shkëputet

Disa pjesëmarrës një studimin e IOM përmendën shkëputjen kulturore të brezave të rinj të diasporës, duke paralajmëruar se shqiptarët e brezit të dytë dhe të tretë po asimilohen me shpejtësi jashtë vendit, ndërsa po veniten lidhjet me trashëgiminë e tyre.

Një pjesëmarrëse me banim në Itali theksoi një ndarje në rritje mes brezave, duke vënë në dukje se anëtarët më të rinj të diasporës jo vetëm që e flasin më pak rrjedhshëm shqipen, por kanë edhe më pak gjasa të mendojnë për t'u kthyer.

Ajo shprehu shqetësimin se me çdo brez, lidhjet me Shqipërinë dobësohen, pasi pasardhësit e anëtarëve të diasporës së brezit të parë humbasin rrjedhshmërinë në gjuhën e tyre dhe kanë më pak arsye për të ruajtur një lidhje me vendin e prejardhjes.

Edhe një i anketuar tjetër vuri në dukje shkëputjen, duke vënë në dukje humbjen e lidhjes emocionale me anëtarët profesionistë të diasporës, veçanërisht me anëtarët që kanë rrjete ndërkombëtare të rëndësishme, një potencial i pashfrytëzuar që mund të mbështetë zhvillimin e Shqipërisë.

Siç është vënë re nga disa të anketuar, strategjia për diasporën nuk bën dallim të mjaftueshëm midis nevojave dhe kapaciteteve të segmenteve të ndryshme të diasporës, siç janë të rinjtë e brezit të dytë, profesionistët me kualifikim të lartë ose personat me qëndrim afatgjatë jashtë vendit. Kjo mungesë diferencimi ka sjellë si humbje e mundësive për angazhim të synuar dhe programim më gjithëpërfshirës.

Vetë anëtarët e diasporës u shprehën se kishin informacion të kufizuar për strategjinë; disa u thanë se nuk ishin kontaktuar ose konsultuar kurrë, pavarësisht se ishin profesionistë aktivë me ekspertizë përkatëse./monitor

ENDE NUK KENI NJË WEBSITE?

ENDE NUK JENI REGJISTRUAR NË GOOGLE?

Dotech
website

ADRESA E ZYRAVE
30 Avenons Road
London E13 8HT

Tel: 020 7018 7929
Mob: 073 4066 5946
Mob: 078 5997 7545

AMBASADORI BRITANIK NË HAS: “DIASPORA HASJANE” MODEL PËR ZHVILLIMIN E VERIUT DHE PARTNERITET EKONOMIK ME VENDLINDJEN

Ambasadori i Mbretërisë së Bashkuar në Tiranë, Sh.T. Nicholas Abbott, ka zhvilluar një takim në bashkinë e Hasit me autoritetet e pushtetit vendor, ku i pranishëm ishte edhe Koordinator i Diasporës “Hasjane”, Uran Derri.

Kjo vizitë përfaqëson një tjetër hap të rëndësishëm në turin e ambasadës në veri të vendit, pas ndalesave të mëparshme në Kukës dhe Tropojë.

Gjatë fjalës së tij, Ambasadori Abbott vlerësoi potencialin e jashtëzakonshëm që rajoni i Hasit ofron për t’u zhvilluar më tej, në sajë të pasurive natyrore që zotëron. Megjithatë, ajo që tërhoqi vëmendjen e diplomatit britanik ishte roli i veçantë i “Diasporës Hasjane”.

“Ambasadori ka vlerësuar angazhimin e diasporës hasjane për vendlindjen, duke e marrë atë si një model që duhet ndjekur edhe në zona të tjera të veriut dhe kudo ku ka emigrantë që të kenë në fokus zhvillimin e vendit të origjinës,” — mësohet nga burime të pranishme në takim.

Nga ana tjetër, Koordinator i Diasporës Hasjane, Uran Derri, u shpreh i hapur për bashkëpunim dhe i shpalosi ambasadorit planet konkrete të diasporës, duke përfshirë nismat për investime në vendlindje dhe forcimin e lidhjeve ekonomike mes Hasit dhe komuniteteve shqiptare në Mbretërinë e Bashkuar.

Derri theksoi se “Diaspora Hasjane” është e organizuar dhe e vendosur të kontribuojë në mënyrë të qëndrueshme për përparimin e rajonit.

“HASI, MË SHUMË SE THJESHT NJË ÇËSHTJE ZEMRE”

Ambasadori Abbott nuk ka kursyer as pyetjet me sens humori. Gjatë takimit, ai ka treguar kuriozitet për të mësuar se pse njerëzit në Has janë më të lumtur se sa në Kukës, duke sjellë një atmosferë më të relaksuar në diskutime.

Më tej, ai është ndalur edhe tek çështja territoriale, duke dhënë një paralelizëm të fuqishëm natyror. Sipas ambasadorit, ndarja territoriale sic flitet për bashkimin e bashkive në veri, nuk korrespondon me atë që ka falur natyra:

“Ajo që mendova këtë mëngjes, ndërsa vinim nga Kukësi, është se nuk ka asnjë mënyrë që dikush të mendojë se jeni në të njëjtën zonë. Malet e kanë vendosur! Po. Lumi dhe malet e kanë vendosur këtë! Ti hyn në luginë dhe është një vend tjetër. Dhe kjo është një çështje shumë më e madhe sesa thjesht për zemrën. Është për vendin: mënyra se si qendra menaxhon potencialin ekonomik është e përqendruar te përfituesit!”

Bashkia Has e gatshme për bashkëpunim

Kryetari i Bashkisë së Hasit, z. Miftar Dauti, prezantoi resurset dhe potencialet që ofron Hasi për zhvillim në fusha të ndryshme, duke vënë theksin tek roli i rëndësishëm që diaspora hasjane mund të luajë në zhvillimin ekonomik, social dhe promovimin e vendlindjes.

Në këtë frymë bashkëpunimi dhe mirëkuptimi, z. Dauti shprehu gatishmërinë e Bashkisë Has për të qenë gjithmonë bashkëpunuese dhe mirënjohëse ndaj çdo mbështetjeje dhe partneriteti në të mirë të komunitetit.

Ai theksoi rëndësinë që Hasi të jetë në vëmendjen e partnerëve dhe miqve ndërkombëtarë, si një zonë me vlera,

potencial dhe perspektivë zhvillimi.

Shqetësimi i diasporës për reformën territoriale

Kjo vizitë në Has, Kukës e Tropojë vjen vetëm pak ditë pas intervistës së dhënë në mediat shqiptare, ku ambasadori Abbott vlerësoi publikisht rolin e “Diasporës Hasjane” për vendlindjen dhe ngritjen e shqetësimeve që vijnë nga komuniteti hasjan për çështjen territoriale dhe fatin e vendit.

Në një bisedë të gjatë për emisionin “Off the Record” në A2 CNN, Ambasadori Britanik foli hapur për herë të parë në lidhje me shqetësimin e komunitetit të Hasit lidhur me reformën territoriale. Ai rrëfeu një takim të

veçantë me biznesmenë të diasporës hasjane në Mbretërinë e Bashkuar:

Ai theksoi se u befasua nga angazhimi dhe organizimi i tyre, duke shtuar: “Në fakt, është e vështirë që ta gesh në një vend tjetër këtë lloj interesi nga një komunitet që interesohet ende për vendlindjen dhe për familjarët. Shqipëria dhe Mbretëria e Bashkuar janë shumë afër.”

Partnerë për Përparim – angazhimi i vazhdueshëm

Kjo nuk është hera e parë që ambasadori Abbott viziton nga afër këto zona. Në vitin 2024, nën moton “Partnerë për Përparim”, Ambasada e Mbretërisë së Bashkuar organizoi një tur tregitor investimi për të rinjtë në veri të Shqipërisë.

Gjatë asaj vizite, ambasadori Abbott dha një prononcim duke përkrahur sipërmarrjen dhe rritjen ekonomike, duke theksuar se Mbretëria e Bashkuar ka një angazhim afatgjatë për të mbështetur zhvillimin në Kukës, Tropojë, Has dhe në të gjithë Shqipërinë.

Turi i tanishëm i ambasadës së përkohshme konfirmon se Ambasada Britanike po punon për të gjetur mekanizma që të nxisin “Diasporën Hasjane” të investojë në vendlindje, për të krijuar fronte pune dhe zhvillim ekonomik në zonë. Gjithashtu, po shihen mundësitë se si të krijohen projekte për ura lidhëse ekonomike mes diasporës dhe Hasit.

Ky angazhim i vazhdueshëm dëshmon se Mbretëria e Bashkuar e sheh potencialin e veriut shqiptar dhe beson në fuqinë e diasporës si një shtytëse kryesore e ndryshimit pozitiv. diaspora hasjane

Ambasadori i Mbretërisë së Bashkuar në Kosovë, Jonathan Hargreaves, ka takuar presidenten në detyrë, Albulena Haxhiu, ndërsa theksoi nevojën që partitë politike të tregojnë kompro-

AMBASADORI BRITANIK NË KOSOVË: PAS ZGJEDHJEVE, PARTITË TË ARRIJNË KOMPROMISIN PËR PRESIDENTIN E RI

mis pas zgjedhjeve të 7 qershorit.

Në një postim, ai bën me dije se gjatë takimit është theksuar rëndësia që legjislatura e re pas zgjedhjeve, të jetë në gjendje të zgjedhë presidentin, në mënyrë që të shmangen zgjedhjet e

reja dhe humbja e mundësive për Kosovën.

“U takova me Presidenten në Detyrë dhe Kryetaren në Detyrë të Kryetares së Kuvendit, Albulena Haxhiu, këtë mëngjes. Diskutuam rëndësinë e një

Kuvendi të ri që të jetë në gjendje të zgjedhë një president pas zgjedhjeve, për të shmangur zgjedhje të mëtejshme dhe mundësi të humbura për Kosovën.

Theksova nevojën që partitë politike të bëjnë kompromis për të shmangur

një skenar të tillë. Diskutuam gjithashtu abuzimin e tmerrshëm ndaj politikanëve femra në mediat sociale dhe shpresuam që të gjithë udhëheqësit e partive do ta bënin të qartë se kjo është e papranueshme.” — thuhet në reagimin e tij.

BBC ARTIKULL PËR FËMIJËT NË VARËSI NGA INTERNETI PRINDËRIT TË RIKTHEHEN TE KOMUNIKIMI

Telefonat dhe tabletët u kanë ofruar njerëzve të të gjitha moshave një burim argëtimi gjithmonë të pranishëm, por Jane thotë se si të rriturit ashtu edhe fëmijët mund të përfitojnë nga përqafimi i mërzisë pak më shumë.

Të qenit prind në ditët e sotme është një sfidë e vërtetë në lidhje me pranimin dhe menaxhimin e teknologjisë në jetën e fëmijëve.

Sipas një artikulli të BBC, vendimi i gjykatës amerikane se Meta dhe Google krijuan platforma të qëllimta për të shkaktuar varësi, u mbështet gjerësisht nga prindërit, megjithatë ai vendim ka pak dobi praktike për prindërit në të gjithë botën.

Zvogëlimi i kohës para ekranit e fëmijëve është një domosdoshmëri por në të njëjtën kohë një detyrë e vështirë e çdo prindi. Ekspertët e prindërimit

sugjerojnë disa mënyra efektive për t'i larguar ekranet nga duart e fëmijëve qoftë edhe për pak.

Filloni me hapa të vegjël dhe jini realistë

Shumë prindër që u kanë dhënë fëmijëve të tyre tableta ose telefona inteligjentë mund të pyesin veten nëse gjëja më e mirë është thjesht t'i heqin qafe. Por kjo mund të mos jetë opsioni më produktiv, beson psikologjia e fëmijëve Dr. Jane Gilmour.

"Ndryshimi i një zakoni do të jetë gjithmonë i vështirë", thotë ajo. Në vend të kësaj, ajo rekomandon zba-

timin e ndryshimeve në një moment neutral, jo në vapën e një debati rreth kohës para ekranit. "Truri i qetë komunikon më mirë."

Maryhan inkurajon një qasje të lehtë ndaj kësaj. "Edhe nëse bëjmë një bisedë paksa vetë-përçmuese me fëmijët tanë, si: 'Ne të gjithë jemi fajtorë për këtë, unë nuk jam aq e mirë në marrëdhënien time me [telefonin tim] sa mund të isha.'"

Jini bashkëpunues

Trajnerja e prindërve Olivia Edëards thotë se ndërtimi i një lidhjeje të fortë me fëmijën ose adoleshentin tuaj do

ta bëjë më të lehtë rregullimin e përdorimit të ekranit.

"Ne duhet të kemi një marrëdhënie të fortë me fëmijën tonë sepse kjo është ajo që do të na çojë drejt bashkëpunimit dhe punës në grup."

Kjo mund të përfshijë shfaqjen e një interesi të vërtetë për përmbajtjen që fëmija juaj konsumon në internet.

Pranimi i presionit të bashkëmoshatarëve që rrethon mediat sociale mund t'i ndihmojë adoleshentët të jenë të vetëdijshëm duke u thënë atyre: "E kuptoj që aty lidheni me miqtë tuaj."

E kuptoj presionin shoqëror nëse gjykohet se nuk jeni pjesë e kësaj. E kuptoj vërtetë", thotë psikologjia e fëmijëve Dr. Maryhan Baker.

Ajo pohon se fëmijët më të rritur dhe adoleshentët mund të përfitojnë nga të qenit pjesë e bisedës rreth kohës para ekranit, në vend që t'u imponohen rregulla.

Telefonat dhe tabletët u kanë ofruar njerëzve të të gjitha moshave një burim argëtimi gjithmonë të pranishëm, por Jane thotë se si të rriturit ashtu edhe fëmijët mund të përfitojnë nga përqafimi i mërzisë pak më shumë.

AKOMA NUK KENI BUSINESS CARDS?

NA KONTAKTONI:

020 7018 7929

073 4066 5946

078 5997 7545

**PËR ÇDO KONSULTIM MUND TE VINI
NË ÇDO KOHË NË ZYRAT TONA
ADRESA E ZYRAVE: 30 AVENONS ROAD,
LONDON, E13 8HT**

BUSINESS CARDS ME QR CODE

ZGJIDHNI PROFESIONISTËT PËR SUKSESIN E KOMPANISË TUAJ

Shpresa Programme

Inspiring hope & change

*Stronger together.
Better together.
Shpresa together.*

LISTENING CAMPAIGN 2026

ACROSS ALL
SHPRESA PROGRAMME
PROJECTS

*Listening, Learning and
Leading Together*

We want to listen to you so we
can learn together and lead together
for a stronger future.

WE LISTEN
to your
experiences

WE LEARN
from your
ideas

WE LEAD
together for
a better future

WE GROW
together as
a community

QUESTIONS FOR THE LISTENING CAMPAIGN

1

What worked well for you
during the past year?

2

What can we improve?

3

How would you like to be
involved in this journey together?

4

What has helped you the most
from Shpresa Programme?

5

What activities or support would
you like to see more of?

6

What priorities should our
community focus on in the future?

**YOUR
VOICE
MATTERS!**

YOUR VOICE LEADS OUR ACTIONS!

Thank you for being part of the change

www.shpresa.org

Shpresa Programme

@shpresaprogramme

info@shpresa.org

LUTFI DERVISHI

IBAR do të kalojë. Qeveria do ta shesë si një sukses historik, ndërsa opozita si një proces të vonuar që konfirmon dështimet e pushtetit. Ndërkohë, raportin teknik prej 31 faqesh ka shumë gjasë ta lexojnë po aq njerëz gjithsej: një tufë ekspertësh dhe ndonjë diplomat karriere.

Por përtej propagandës së ditës, pyetja është: çfarë ndryshon konkretisht për vendin?

Para se të rrahim gjoksin e të kumtojmë “fitore”, duhet të sqarojmë çfarë nuk kemi marrë ende. Ky nuk është anëtarësim në BE dhe as hyrje automatike në tregun e përbashkët. IBAR-i nuk sjell nesër paga gjermane, spitale daneze apo administratë holandeze.

Deri më tani, procesi ka qenë kryesisht teorik: screening/skanimi, raporte, tabela, strategji dhe vlerësime në distancë. Shqipëria sapo ka kaluar provimin teorik për patentën europiane. Tani duhet të futet në trafikun real. E aty, nuk mjafton më të njohësh tabelat; duhet të dëshmosh se di t'i japësh makinës.

Kjo kuptohet qartë kur krahason dokumentet. Dallimet mes IBAR 1 që nuk kaloi (shkurt 2026) dhe IBAR 2 (maj 2026) ndahen nga vetëm tre muaj kohë, por janë tre muaj zbor. Ata

që bënë papagallin duke përsëritur se "asgjë nuk është bllokuar e çdo gjë ecën vaj", është koha të skuqen pak, nëse nuk u ka plasur krejt cipa.

Të dy dokumentet trajtojnë të njëjtat kapituj: drejtësinë, korrupsionin, median, administratën dhe zgjedhjet. Por në thelb, ndryshimi i tonit është radikal.

Nëse IBAR 1 ishte dylbi, IBAR 2 është lupë. Toni është haptazi më politik, më skeptik dhe tejet konkret. Rasti i SPAK-ut është ilustrimi më i mirë: për herë të parë dokumenti flet pa doreza për presione politike, deklarata publike zyrtarësh dhe nevojën jetike që prokurorët të punojnë pa ndërhyrje.

E njëjta logjikë e zhveshur dominon edhe te zgjedhjet. Aty ku IBAR 1 mjaftohej me thirrjet e përgjithshme për të përmbushur rekomandimet e OSBE/ODIHR, IBAR 2 shkon direkt te plaga: keqpërdorimi i burimeve shtetërore dhe makineria e patronazhistëve.

Edhe çështja e pronave futet në një fokus më agresiv, duke treguar gishtin mbi zonat bregdetare, pronat e minoriteteve, shpronësimet, dokumentet false dhe mungesën e kompensimit real. Po ashtu, policia hyn më fort në radar, ku evidentohet korrupsioni, rotacionet e dyshimta dhe dobësia strukturore e mekanizmave të kontrollit.

IBAR KALON. TANI NIS ZBORI...

Mesazhi është i qartë: Brukseli nuk impresionohet më nga strategjitë, planet e veprimt, konferencat apo ligjet që miratohen.

Ndaj, ky proces nuk duhet shitur si triumf, sepse nuk është i tillë.

Është thjesht hyrje në fazën më të vështirë të negociatave.

Nga ana tjetër, edhe opozita do të bënte gabim ta trajtonte këtë vetëm si propagandë të radhës; për herë të parë, mbi shtetin shqiptar po vendoset një mekanizëm monitorimi dhe presioni ndërkombëtar që nuk të fal.

Lupa është afruar shumë afër.

Ky është një shans real për një lojë më serioze, një mundësi për të krijuar një klimë politike më të qetë, ku fokusi zhvendoset te qytetari dhe te interesi vendit.

Është një mundësi për institucione më funksionale, ekonomi më konkurruese, zgjedhje më të besueshme, administratë më pak partiake dhe media më të mira. Por kjo vlen vetëm nëse raporti përdoret si manual pune, dhe jo si material për statuset e radhës në Facebook.

IBAR-i kalon, por mes rreshtave kuptohet se koha e fjalëve të bukura ka perënduar. Ka ardhur koha e veprave.

Më 27 maj në mëngjes, qytetarët nuk do të zgjohen në një vend pa trafik, me ujë 24 orë apo me spitale perfekte. Ky proces nuk ul çmimin e naftës me vendimin e bordit të "transparencës", nuk e zhdok korrupsionin me magji dhe nuk rregullon me telekomandë problemet e kadastrës, tenderat apo PPP-të.

Ajo që ky hap krijon është diçka më pak spektakolare, por jetike: një presion konstant, kirurgjikal, që institucionet të funksionojnë sipas ligjeve e rregullave e jo sipas trilleve e dëshirave.

BE-ja po ndez dritën jeshile për të kaluar nga teoria në praktikë. Kemi hyrë, si të thuash, në autostradë, por shpejtësia e lëvizjes dhe rreziku për t'u përplasur varen tashmë tërësisht nga ne. BE nuk ka ndërmend të na marrë zvarrë e të na anëtarësojë me zor.

Për herë të parë pas shumë vitesh, problemet tona jo vetëm që janë nxjerrë sheshit, por kemi humbur zyrtarisht edhe luksin për t'i injoruar.

DIJANA TOSKA

Pse mbahen “ad acta” në prokurori dosjet për rivalët politikë dhe për politikanët shqiptarë në Maqedoninë e Veriut? Pse krimet financiare, përfitimet e paligjshme dhe pasurimet marra-mendëse të disa politikanëve e biznesmenëve milionerë mbeten të ngrira në sirtarët e drejtësisë?

Për 35 vjet, ky shtet ndërtoi mekanizma shantazhi.

Në vend që të ndërtonte demokraci funksionale, shteti ndërtoi një shoqëri kancerogjene, ku secili mban diçka për tjetrin dhe askush nuk guxon ta çojë deri në fund betejën me të keqen.

Sepse dosja është më e fuqishme edhe se vetë e vërteta.

Është vendosur mbi ligjin. Është bërë më legjitime se vota. Përdoret për kontroll. Prandaj dosjet u bënë valuta më e fortë politike.

Këto ditë dikush kërkoi nga kryeministri Mickoski hapjen e dosjeve.

Një kërkesë normale për një shtet normal demokratik.

Por, në një shoqëri të metastazuar, si kjo e jona, kjo nuk është aspak e lehtë, ku shumica e politikanëve mbijetojnë me dosje.

Organet e sigurimit shtetëror ndërtojnë dosje për shtetin. Partitë politike ndërtojnë dosje për rivalët. Nëntoka ndërton dosje për pazare.

Dikush incizon. Një tjetër fotografon. Ka edhe të atillë që ruajnë sekrete për “momentin e duhur”.

Dhe kështu, dalëngadalë, i gjithë aparati shtetëror fillon të funksionojë me politikanë që mbahen peng nga dosjet.

Prandaj ky shtet po ngec në vend. Po mbijeton disi, por nuk po mund të reformohet, sepse pengu e pret radhën e dosjes së tij.

Dosja dhe pengu nuk ndërtojnë shtet...

E kaluara na ka dëshmuar se dosjet në Ballkan rrallëherë kanë shërbyer për

të dënuar dikë. Zakonisht kanë shërbyer për të kontrolluar, për të ruajtur ekuilibrin e frikës, për t'i kujtuar dikujt se deri ku i lejohet të flasë.

Pikërisht për këtë arsye, në këtë rajon vazhdojnë të mbijetojnë shtete me sisteme të kalbura.

Mickoski ndoshta nuk ka guximin t'i hapë dosjet shtetërore.

Ndoshta është ende herët për një shtet që vazhdon të jetojë me frikëra historike, konflikte identitare dhe probleme të pazgjidhura fqinjësore.

Por pyetja tjetër është më e rëndë: Pse mbahen “ad acta” në prokurori dosjet për rivalët politikë dhe për politikanët shqiptarë?

Pse krimet financiare, përfitimet e paligjshme dhe pasurimet marra-mendëse të disa politikanëve e biznesmenëve milionerë mbeten të ngrira në sirtarët e drejtësisë?

Nuk mund të ndërtohen përjetësisht marrëveshje politike mbi pazare që i prekin të drejtat e shqiptarëve, ndërkohë që status quo-ja vazhdon të ushqehet si industri politike, duke i mbajtur të drejtat pezull, jo për t'u zgjidhur, por për t'u përdorur sa herë duhen vota, koalicione apo pazare

pushteti.

Për këto mekanizma, kohë më parë, foli publikisht edhe vetë ish-presidenti Stevo Pendarovski, i cili pranoi se gjatë krijimit të koalicioneve politike përdoren forma kontrolli dhe presioni që nuk kanë lidhje me demokracinë.

Atëherë, si t'i besojë qytetari këtij shteti, kur politika mbahet gjallë me dosje dhe drejtësia shantazhohet?

Si t'i besojë qytetari një politikani me dosje kriminale që flet paturpësisht për demokraci,

kërkon shtet ligjor dhe predikon drejtësi, ndërsa duart i ka të papastra?

Një shtet me sistem të shantazhuar mund t'i mbajë peng politikanët. Mund të frikësojë prokurorë dhe të blejë heshtje.

Por, nuk mund t'i heshtë pafundësisht qytetarët dhe intelektualët, sepse ata nuk kanë dosje.

E kanë vetëm zërin.

Dhe zëri i lirë është gjithmonë armiku më i madh i çdo sistemi që mbahet gjallë me dosje dhe frikë.

MAQEDONIA E VERIUT – PENGU I DOSJEVE “AD ACTA”

ARBEN MALAJ

“Në financë, kur blini diçka që nuk ekziston ende fizikisht, ju nuk po blini një aset, po blini një premtim. Dhe historia e tregjeve na ka mësuar se në kohë krizash, premtimet janë aseti i parë që zhvlerësohet dhe zhduket, kështu na qartëson nobelisti Robert J. Shiller². Në fushën e financave ekziston një aksiomë e hershme, e cila shërben si vija e parë e mbrojtjes për çdo investitor: “Nëse diçka duket shumë e bukur për të qenë e vërtetë, ajo pothuajse kurrë nuk është e vërtetë”.

Blerja e pronave në letër, apo siç njihet ndryshe në zhargonin e përditshëm, blerja e “ajrit”, është një fenomen kërcënues jo vetëm për individët. Këto oferta joshëse krijojnë një reaksion zinxhir me kosto të rënda individuale, trauma të thella familjare dhe një faturë të rënde për taksapaguesit shqiptarë.

Rreziqet strukturore të “Blerjes në Avancë” – Kur një qytetar vendos të investojë në një projekt ndërtimi që nuk ka filluar ende ose që sapo ka hapur gropën e parë, ai ka pamundësinë e çdo individi të thjeshtë për të identifikuar dhe analizuar risqet potenciale, duke rrezikuar humbjen e kursimeve të jetës. Konsumatori pa ekspertizë shndërrohet automatikisht në një kreditues pa interes dhe pa asnjë garanci për ndërtuesin.

Kur kompanitë hyjnë në krizë likuiditeti sepse i kanë nisur projektet pa burimet e mjaftueshme financiare ose edhe për shkeljet e rënda teknologjike, zgjidhja e tyre është shpallja e falimentimit.

Në çdo skenar të tillë, blerësit e thjeshtë janë viktimat e para dhe më

të dëmtuara. Shkelja e afateve nga ndërtuesi nuk shoqërohet me asnjë penalitet real apo garanci kompensuese për blerësin. Ekziston risku i lartë i shitjes disa herë të së njëjtës pronë nëpërmjet kontratave të ndryshme porosie. Ekziston edhe risku i bllokimit të marrjes në pronësi të shtëpisë, vilës apo truallit për shkak të konflikteve ligjore mes ortakëve apo pronarëve të truallit dhe midis tyre. Eksiton edhe një risk jo vetëm potencial, kur nga zbatimi i ligjit antimafia sjell ngrirjen e menjëhershme të pronës në zhvillim, duke krijuar kosto afatgjata për blerësit që nuk kanë asnjë lidhje me aktivitetet e paligjshme të sipërmarrësit. Edhe kur projekti përfundon, rreziku nuk zhduket. Ka jo pak raste kur çmimet e tregut pësojnë rritje të lartë gjatë fazës së ndërtimit.

Disa kompani abuzuese thejnë kontratën e parablerjes në mënyrë të njëanshme, u kthejnë qytetarëve parapagimin fillestar pa asnjë dëmshpërbim dhe e rishesin shtëpinë e prenotuar tek blerësit e rinj me çmimin e ri, më të lartë.

Kostoja Individuale dhe Trauma Familjare – Shtëpia nuk është thjesht një aset financiar; ajo shpesh blihet me kursimet e një jete të tërë punë, shpesh të siguruara përmes sakrificave të mëdha në emigracion.

Kur këto kursime avullojnë brenda natës në gropat financiare të skemave piramidale të ndërtimit, goditja mbi

individin është shkatërruese. Kostot psikologjike shkojnë deri në ekstreme – nga depresioni kronik, prishja e marrëdhënieve familjare dhe divorcet, e deri tek aktet ekstreme të vetëfljimit apo vetëgjyqësisë. Fatura e Fshehur mbi Taksapaguesit dhe reduktimin e Ndihmës Sociale – Ekonomia publike na mëson se çdo dështim i madh i tregut privat transferohet herët a vonë si faturë te taksapaguesit.

Nga merren këto para? Ato merren direkt nga Buxheti i Shtetit, pra nga taksat që paguan çdo qytetar që punon me ndershmëri. Çdo qindarkë që rilokohet për viktimat mashtrimeve imobilare, pakëson burimet e financimit për arsim, shëndetësi, kohezion social dhe prioritete të tjera jetike. Shteti gjithashtu mban një përgjegjësi direkte institucionale.

Kur qeveria vepron si bashkaksionere në projekte të mëdha apo kur miraton leje ndërtimi masive pa verifikuar kredibilitetin profesional të studimeve gjeologjike, inxhinierike dhe burimeve të financimit të projektit të miratuar, ajo merr përsipër një pjesë

të përgjegjësisë morale dhe ligjore për sigurinë e qytetarëve të saj. Si mund të reduktohen këto risqe dhe të parandalohet këto krizat? Siguria e pronësisë duhet të mbizotërojë gjithmonë mbi tundimin e një çmimi të ulët në letër.

Asnjë transfertë jashtë kanaleve bankare: Çdo qindarkë e paguar duhet të kalojë ekskluzivisht nëpërmjet bankave, duke dokumentuar saktë çdo fazë dhe kështu të paguar. Kjo siguron dokumentacion të verifikueshëm dhe shërben si provë e patjetërsueshme në çdo proces gjyqësor. Por mos harroni, bëni gjithçka të mos binë pre/viktimë e ofertave joshëse! Proceset ligjore në vendin tonë zgjasin deri në pafundësi. Kostot financiare të proceseve gjyqësore të tejzgjatura janë shumë të rënda. Ndërsa vlera e parave tuaja dhe sikur të fitoni gjyqin, do të jenë zhvlefësuar ndjeshëm.

Kërkimi i Garancisë Bankare – Përpara se të firmoset një kontratë sipërmarrjeje, blerësi duhet të kërkojë që projekti të jetë i shoqëruar me një garanci bankare. Kjo garanci siguron që në rast dështimi apo falimentimi të ndërtuesit, banka do të rimbursojë plotësisht vlerën e paguar, duke e zhvendosur rrezikun nga individi drejt institucionit të fuqishëm financiar. Në një treg me risqe të larta, paratë e blerësit duhet të qëndrojnë të ngrira në një llogari bankare escrow dhe t'i kalojnë ndërtuesit vetëm në momentin kur dorëzohet faza e rënë dakord e certifikuar ose akti i pronësisë. Verifikimi Ligjor Paraprak: Asnjë kontratë nuk duhet të firmoset pa asistencën e një avokati të special-

izuar në të drejtën tregtare. Duhet verifikuar gjendja e kompanisë në regjistrat e përmbarimit, statusi i lejes së ndërtimit dhe pronësia mbi truallin.

Regjistrimi i Menjëhershëm i Kontratës: Kontrata e nënshkruar duhet të regjistrohet menjëherë në organet kompetente (ASHK) për të bllokuar çdo tentativë për shitje të shumëfishta të të njëjtit objekt. Tregu i pasurive të paluajtshme nuk duhet të lejohet të funksionojë si një kazino, ku lojtarët luajnë me fatin dhe djersën e qytetarëve. Është koha që blerësit potencialë të mendohen mirë dhe të ndalojnë së vrapuari pas “ajrit”.

Ndërgjegjësimi individual, i kombinuar me një rregullim të rreptë shtetëror, është e vetmja mënyrë për të mbrojtur jo vetëm financat familjare. Nobelisti në ekonomi Joseph Stiglitz na qartëson se: “Mashtrimi imobiliar nuk është thjesht një humbje private; ai është një taksë e dhunshme mbi besimin publik, pasojat e së cilës i paguan e gjithë shoqëria përmes kostove buxhetore dhe sociale.”³ . Taksat tona duhet të shkojnë për zhvillim dhe përkrahje të të varfërve, e jo për të mbyllur gropat e skemave spekulative.

1 Ish-ministër i Financave dhe ish-ministër i Ekonomisë (1997-2005)

2 Robert J. Shiller, Profesor i Ekonomisë në Universitetin Yale dhe fitues i Çmimit Nobel në Ekonomi (i njohur për studimet mbi fluskat imobilare).

3 Joseph Stiglitz, Profesor në Universitetin Columbia dhe ish-Ekonomist i Parë i Bankës Botërore.

NJË LAJM I MIRË PËR SHQIPËRINË

DITMIR BUSHATI

Miratimi i Raportit për Piketat e Ndërmjetme (IBAR) në fushën e sundimit të së drejtës nga BE-ja, shoqëruar me standardet që duhen përmbyllur për përmbylljen e bisedimeve të anëtarësimit, është një lajm i mirë për Shqipërinë.

Le të jemi të qartë: Asnjë vend nuk e arrin këtë fazë të rrugës për në BE pa përpjekje të mëdha. Asnjë vend nuk

arrin këtu vetëm për shkak të linjëzimit gjeopolitik apo faktit se procesi i zgjerimit të BE-së po shihet si një nevojë strategjike, në kushtet e luftës që po zhvillohet në kontinent. Ndaj, duhen vlerësuar punët e mira dhe qëndrueshmëria e reformave të ndërmarra në këte drejtim.

Po kështu, asnjë vend nuk bëhet anëtar i BE-së pa vendosmëri dhe unitet edhe më të madh kombëtar në pjesën e fundit dhe më përcaktuese të këtij udhëtimi. Pasi përmbyllja e kapitujve negociues është më sfiduese dhe do të kërkojë sakrificë më të mëdha. Vështruar në këtë kontekst, krahas vlerësimeve, IBAR paraqet edhe një diagnozë për sfidat e panumërta, të cilat duhet t'i adresojmë në mënyrë rrënjësore.

Muajt e fundit rruga jonë drejt BE-së u mjegullua nga një debat që nuk i shërbeu askujt. Nga njëra anë, komentohej ndërveprimi mes Komisionit dhe vendeve anëtare të BE-së, sikur të ishim spektatorë dhe jo protagonistë të fatit tonë. Ndërveprim, që ka ndodhur edhe në të shkuarën për nisjen dhe përfundimin e bisedimeve për Marrëveshjen e Stabilizim Asociimit; për rekomandimin për statusin e vendit kandidat; për nisjen e bisedimeve për anëtarësim në BE. Nga ana tjetër, flitej për ‘bllokim të procesit’. Politika iu rikthye instiktiv negativ duke mos kuptuar për të disatën herë se në këtë proces qeveritë kanë barrën kryesore, por përgjegjësia e klasës politike është e përbashkët. Ndërsa merita është vetëm e shqiptarëve që

nuk kanë asnjë mëdyshje për rrugën europiane.

Nuk munguan as krahasimet me Malin e Zi që ka kaluar përmes këtij ushtrimi në qershorin e 2024-ës dhe tani gjendet në një fazë më të përparuar, ku vendet anëtare të BE-së po punojnë për hartimin e traktatit të aderimit në BE. Është e vërtetë se, në dallim prej Malit të Zi, ku ujdia mes vendeve anëtare të BE-së për IBAR u arrit brenda dy javësh, në rastin e Shqipërisë u deshën tre muaj.

Është gjithashtu e vërtetë se lista e piketave përmbyllëse në rastin e Shqipërisë është më sfiduese sesa në rastin e Malit të Zi, duke pasqyruar një dozë dyzimi për pakthyeshmërinë e reformave në Shqipëri. Për pasojë,

në rastin tonë kemi një zhvendosje të qasjes nga inkurajimi politik drejt mbikqyrjes më të rreptë të zbatimit të piketave përmbyllëse, krahasuar me Malin e Zi.

Mirëpo çdo krahasim me Malin e Zi nuk do ta ndryshonte realitetin. As leximi në mënyrë selektive i vlerësimeve dhe diagnozës që paraqet IBAR dhe piketat përmbyllëse. Përkundrazi, tani që hyjmë në fazën fundore të rrugës sonë për në BE na duhet një punë edhe më e madhe për cilësinë dhe shpejtësinë e reformave. Për standardin e jetës së përditshme. Është koha për përlulësi, pjekuri dhe përgjegjshmëri për të vendosur të gjithë potencialin shoqëror në funksion të jetësimit të objektivit tonë kombëtar.

UPGRADE YOUR WEBSITE

I jepni biznesit tuaj një faqe moderne, të shpejtë dhe të lehtë për t'u përdorur, e cila i shndërron vizitorët në klientë. Ne e ridizenjojmë, optimizojmë dhe përmirësojmë faqen tuaj për të rritur performancën, dukshmërinë dhe ndikimin.

Our Services

- ✓ Custom web design
- ✓ E-commerce setup
- ✓ Mobile optimization
- ✓ Website maintenance
- ✓ SEO structure

Build a website that works beautifully fast and converts visitors into customers.

NA KONTAKTONI

Adresa e zyrave:

30 Avenons Road London E13 8HT

020 7018 7929

073 4066 5946

078 5997 7545

VINCENT YÛSUI
VAN GERVEN OEI

Prej tre vitesh kam të njëjtën rutinë. Zgjothem, marr laptopin dhe zbres poshtë te Ideal Coffee për një ekspres dopio, një shishe ujë Qafshatama në temperaturë ambiente (mërzitem shumë kur mbaron dhe më japin Tepelenë) dhe shkruaj deri në drekë. Pastaj kaloj rrugicën te Ideal Food, ku marr drekën dhe darkën time të parapaketuar, ha drekën dhe më pas shkoj te Ideal Fitness për t’u stërvitur. Ideal Coffee, Ideal Food, Ideal Fitness – jeta ime ideale e vogël si shkrimtar.

Pronari i Ideal Coffee ishte mbështetës i LSI-së (tani Partia e Lirisë) dhe, meqë zakonisht isha klienti i parë në orën 7 të mëngjesit, ndonjëherë flisnim për ngjarjet e ditës së kaluar para se të vinin klientët e tjerë për dozën e tyre të mëngjesit me kafeinë. Një tundje koke drejt hyrjes tregonte se thashethemet tona po merrnin fund përkohësisht. Ideal Coffee ishte qendra politike e zonës ku jetoj. Në një cep mund të gjeje operatorin lokal politik të Partisë Socialiste duke zhvilluar takimet e tij, përfshirë edhe me fqinjën time, një ish-nëpunës civilë në pension që ishte administrator e pallatit dhe patronazhiste. Ajo sigurohej që të gjithë të votonin “siç duhet” dhe madje më ofroi edhe mua të më siguronte një pasaportë. Aktiviteti i tyre u intensifikua në mënyrë frenetike në fund të verës së vitit 2024, më shumë se gjysmë viti përpara zgjedhjeve parlamentare të vitit 2025. Deri atëherë, për mua ishte e qartë se ata i kishin fituar zgjedhjet tashmë.

Në një cep tjetër të kafenesë, ministri i sapoemëruar i Brendshëm, Ervin Hoxha, kishte ngritur zyrën e tij provizore. Ndërsa trupprojat e tij të veshur me të zeza pinin cigare pa pushim në verandë, një rrjedhë e vazhdueshme mbështetësish dhe njerëzish që kërkonin favore, ndonjëherë të filtruar nga tavolina e operatorit politik në anën tjetër, zhvillonin takime të programuara me shtetarin: burra të rritur që shikonin dyshtemenë me siklet për atë që do të kërkonin, pa ditur ku t’i vendosnin duart. Por edhe Hoxha kishte problemet e tij: një mëngjes kaloi shumë kohë duke sistemuar një grumbull telefonash “burner”. Ai nuk u rikthye në qeveri pas zgjedhjeve.

Ky teatër politik gjallërohej më tej nga paraqitjet e herëpashershme të Monika Kryemadhi, ish-kryetares së LSI-së dhe ish-bashkëshortes së ish-presidentit Ilir Meta, e cila është nën hetim penal dhe që ishte kthyer në komentatore të Big Brother. Ajo frekuentonte gjithashtu Ideal Fitness. Një ditë, pasi kishte dërguar dikë të mësonte kombësinë dhe profesionin tim, më ndërpreu gjatë ushtrimeve për biceps: “Ah, edhe unë jam artiste. Po ndryshoj karrierë nga politika në art. Dukesh aziatik, më pëlqejnë dramat koreane. Së fundmi kam bërë një film. Do të të ftoj në premierë në

OLIGARKËT, PATRONAZHISTËT DHE KRIMI: SI E TRANSFORMOI SHQIPËRINË QEVERISJA RAMA?

janar, ndoshta mund të shkruash diçka.” Ftesa nuk erdhi kurrë.

Një kryeministër që diskuton për skulpturë me ambasadorin italian në vend që të marrë pjesë në një konferencë ekonomike; bashkëshortja e një kryebashkiaku që sillet si kuratore arti; një oligark që bëhet pronar galerie dhe sponsor arti; një bankë private që u jep artistëve zarfe me para; një ish-drejtues partie që bëhet regjisor filmash; një drejtreshë muzeu pa perspektivë që kanalizon fondet publike te miqtë e saj – kompleksi mafia-art-politik në Shqipëri është në lulëzim të plotë.

Çdo ditë, të gjithë në këtë vend zgjohehen dhe zbresin te “Ideal Coffee” i tyre. Dhe çdo ditë, në çdo “Ideal Coffee”, luhen pjesë të vogla teatrale: plane për të fituar avantazh ndaj fqinjit, për të siguruar një leje ndërtimi, për të bërë favore, për të diskutuar kush ka mashtruar kë dhe kush do të përfundojë më pas në burg.

Kur fillova të shkruaja për “The Albanian Mechanism”, në pranverën e vitit 2024, thashë se regjimi i Ramës kishte filluar të mbante erë kalbëzimi. Mendoj se tani të gjithë – edhe diplomatët më indiferentë ndërkombëtarë – e kanë ndier erën e fortë të kufomës së qelbur. Gjithnjë e më shumë kulla shumëkatëshe ushqehen mbi mishin e saj të dekompozuar si kërpudha prej

betoni, një parodi e kalbur e mijëra bunkerëve të ndërtuar gjatë diktaturës. Por këto struktura as nuk pretendojnë të mbrojnë atdheun; ato mbrojnë një klasë të vetme oligarkësh kriminalë që thithin burimet natyrore dhe njerëzore të Shqipërisë. Dhe tani që ky kancer ka pushtuar pjesën më të madhe të qendrës së Tiranës, ai po metastazon edhe në qytetet provinciale dhe periferitë rezidenciale të kryeqytetit.

Vilat e fundit italiane në zonën time janë shembur gjatë gjashtë muajve të fundit. Rea Xhillari ka “projektuar” çfarëdo produkti të idiotësisë së shëmtuar që do të ngrihet pas Ideal Fitness. Poshtë rrugës sime me një sens, një tjetër kriminel i vogël mendoj se ishte e nevojshme të ngjeshte një kopje të Stefano Boerit, duke shpresuar të kapte vorbullën e fundit, tashmë në rënie, të lavatriçes së ndërtimit. Ndërkohë, lojtarët e mëdhenj po largohen nga tregu shqiptar, duke diversifikuar asetet jashtë vendit dhe duke u tërhequr nga vëmendja në rritje e SPAK-ut.

Për shembull, Samir Mane shiti zinxhirin e supermarketeve dhe bleu disa resorte bregdetare në Portugali, megjithëse firma e tij prestigjioze e kontabilitetit e kishte paralajmëruar se ato ishin të zhytura në borxhe. Sa më e thellë gropa, aq më të pastra paratë.

Mungesat në tregun e punës, të shkak-

tuara nga mungesa totale e perspektivës ekonomike për shumicën e të rinjve shqiptarë, që vazhdojnë të largohen masivisht nga vendi, së bashku me kolapsin demografik që po përjeton Europa, po kompensohen në heshtje me një sistem të ngjashëm me kafala-n e Emirateve, duke sjellë filipinas për sektorin e shërbimeve dhe bangladeshas për ndërtimin. Kushtet e tyre të jetesës dhe punës, më kanë thënë shumë prej tyre, janë fyese për çdo standard njerëzor. Dhe ndërsa më pëlqen të shoh njerëz të tjerë aziatikë në supermarketin tim lokal që i duan macet tona të lagjes, Lule dhe Mina, po aq sa unë, prania e dukshme e emigrantëve të punës në Shqipëri do të shkaktojë – ndryshe nga nomadët digjitalë që pijnë bubble tea në hapësirat e tyre coworking – lindjen e një politike të djathtë raciste, diçka që Shqipëria ka pasur fatin të mos e ketë deri tani. Kur isha së fundmi në një bar të vogël pranë Këlcyrës, kamari-erja llafazane u ankua se “bangladeshasit po na marrin punët”. Komenti i saj më tingëlloi si një alarm i fortë.

Trashëgimia e vërtetë e politikave të Ramës do të jetë kjo rritje e së djathtës në Shqipëri dhe nuk më duket aspak e pamundur që forca politike që do të rrëzojë përfundimisht Partinë Socialiste të mos jetë opozita tradicionale e Partisë Demokratike e udhëhequr nga fantazma e rraskapitur e Sali Berisha, por një forcë e vërtetë

nacionaliste dhe ksenofobe e stilit Orbán apo Kaczyński. Ngritja e fashizmit shqiptar do të jetë trashëgimia e përhershme (dhe gjenocidale) e “artistit” shumëngjyrësh: krijimi i hapësirës aty ku nuk ka – për intolerancë dhe një “rikthim të identiteti”.

Mund të ndodhë që të shohim Belinda Balluku në burg. Mund të ndodhë që Shqipëria të hyjë në Bashkimin European. Mund të ndodhë të shohim vrasjen e një oligarku. Mund të ndodhë një luftë e hapur mafioze mes grupeve të Shijakut, Elbasanit dhe Vlorës. Mund të ndodhë që një ditë Byroja Kombëtare e Hetimit të trokasë në portat e kompleksit të Ramës në Surrë. Por mekanizmi shqiptar që jam përpjekur të dokumentoj gjatë tre viteve të fundit do të vazhdojë të prodhojë vetëm një rezultat: pabarazi ekonomike, alienim dhe, në fund, fashizëm si valvul shkarkimi për kontradiktat sociale të pazgjidhura.

Ka qenë kënaqësi të dokumentoja për ju kolapsin e Perëndimit nga e ashtuquajtura periferi e tij. Shijojeni sa zgjat.

Vincent Yūsui van Gerven Oei, The Albanian Mechanism

INSIGHT CRIME

NGA DRITAN REXHEPI TE ERVIN MATA: DOSJA SHQIPTARE E KOKAINËS NË AMERIKËN LATINE

Arrestimi i fundit në Brazil i trafikantit të dyshuar shqiptar të drogës, Ervin Mata, është shembulli më i fundit se si ofruesit e shërbimeve kriminale me origjinë nga Ballkani operojnë në Amerikën Latine.

Mata, i cili u arrestua më 26 prill pranë São Paulos, akuzohet se shërbente si urë lidhëse mes furnitorëve të Amerikës së Jugut dhe blerësve europianë për një organizatë kriminale ballkanike që mbikëqyrte dërgesat e kokainës nga Brazili drejt Europës përmes porteve në vende si Spanja dhe Gjermania.

Mata është pjesë e një liste të gjatë trafikantësh ballkanikë që janë arrestuar ose vranë në Amerikën Latine. Këta aktorë kriminalë — që vijnë nga vende si Shqipëria, Serbia dhe Mali i Zi, me histori mafiesh të fuqishme — janë kthyer në lojtarë kyç në trafikun e kokainës dhe skemat e pastrimit të parave në rajon.

Ndryshe nga grupet tradicionale kriminale të Amerikës Latine, të cilat ndërtojnë territore të kontrolluara prej tyre, kriminelët ballkanikë janë integruar në zinxhirin gjithnjë e më të fragmentuar të furnizimit me kokainë, duke menaxhuar rrugët, logjistikën dhe marrëdhëniet e nevojshme për transportimin e kokainës nga laboratorët në Ande drejt tregjeve në rritje të Europës.

Më poshtë shpjegohen rolet kryesore që mbushin aktorët kriminalë ballkanikë në rajon.

Të dërguarit

Grupet kriminale me origjinë nga Ballkani janë konsoliduar si porta kryesore të tregut europian të kokainës në rritje. Ata shpërndajnë kokainë në qytete në të gjithë kontinentin, duke furnizuar organizata lokale kriminale dhe blerës me shu-

micë.

Rrjetet kriminale ballkanike zakonisht janë të decentralizuara, të bazuara më shumë te lidhjet familjare dhe aleancat e biznesit sesa te anëtarësia në një grup specifik dhe lehtësisht të identifikueshëm kriminal. Për të negociuar marrëveshje, ata dërgojnë individë në vende prodhuese dhe eksportuese të drogës si Kolumbia, Ekuadori dhe Brazili, ku negociojnë marrëveshje me prodhuesit dhe bashkëpunojnë me grupet lokale që transportojnë dhe magazinonë drogën. Këta të dërguar eliminonë ndërmjetësit lokalë, duke rritur fitimet për organizatën e tyre. Mata, që autoritetet shqiptare besojnë se ka lidhje me një organizatë kriminale ballkanike, duket se ka qenë një prej këtyre figurave.

Por ka edhe të tjerë. Njëri prej tyre ishte Dritan Rexhepi, një kriminel shqiptar karriera e të cilit përfshinte arratisje nga burgjet në Itali dhe Belgjikë. Ai ishte një i dërguar i profilit të lartë për Kompania Bello, një rrjet shqiptar i përbërë nga 14 familje kriminale. Rexhepi u ndalua në Ekuador së bashku me një ngarkesë kokaine në vitin 2014, por vazhdoi të

koordinonte dërgesat me grupet kriminale kolumbiane dhe ekuadoriane nga burgu deri në lirinë e tij në vitin 2021. Rexhepi u arrestua më pas në Turqi në vitin 2023 dhe aktualisht po përballlet me gjyq në Shqipëri. Ndërsa Europol pretendoi se kishte çmontuar plotësisht Kompania Bello në vitin 2020, disa ish-anëtarë vazhdojnë të jenë lojtarë të rëndësishëm në trafikun e kokainës në Amerikën Latine.

Në një tjetër rast, Clan Farruku, një organizatë kriminale shqiptare e bazuar në lidhje familjare, koordinonte dërgesat e kokainës mes Ekuadorit dhe Spanjës. Ata dyshohet se dërgonin të dërguar në Ekuador për të bashkëpunuar me grupet ekuadoriane në eksportimin e kokainës.

Njëri prej këtyre të dërguarve, Ergys Dashi, u vra në qytetin portual të Guayaquil në shkurt 2022, vetëm pak ditë pasi autoritetet spanjolle sekuestruan dy ton kokainë në Cádiz, që më vonë u lidhën me Clan Farruku.

Specialistët e pavarur të trafikut

Në raste të tjera, kriminelët ballkanikë në Amerikën Latine veprojnë në mënyrë të pavarur dhe oportuniste,

duke shfrytëzuar aftësitë në biznes dhe lidhjet personale me prodhuesit, rrjetet lokale dhe blerësit me shumicë në Europë, në vend që të punojnë për llogari të një grupi specifik me bazë në Europë.

Dritan Gjika, një shqiptar që u zhvendos në Ekuador dhe më vonë mori shtetësinë ekuadoriane, ishte një prej këtyre trafikantëve të pavarur me ndikim. Gjika nuk kishte asnjë lidhje të provuar me ndonjë grup kriminal ballkanik.

Në vend të kësaj, ai dyshohet se krijoi aleanca direkte me prodhues kolumbianë dhe bashkëpunoi me grupe ekuadoriane që transportonin, magazinonin dhe fshehnin kokainën në kontejnerë transporti në Guayaquil. Si mbulesë për aktivitetet e tij të trafikut, Gjika dyshohet se krijoi një rrjet kompanish legale eksporti që dërgonin produkte si bananet — një nga eksportet kryesore të Ekuadorit — drejt porteve europiane.

Sipas mesazheve të parë nga Organized Crime and Corruption Reporting Project, ndikimi i Gjikes shtrihej edhe në negociimin e çmimeve të dërgesave të kokainës në Europë me një sërë blerësish me shumicë në qytete portuale të kontinentit. Gjika u kap në qershor 2025 në Abu Dhabi dhe pret ekstradimin drejt Ekuadorit, ku kërkohet për akuza që lidhen me krimin e organizuar dhe korrupsionin.

Gjika nuk ishte i vetmi shqiptar në Ekuador që krijoi hapësirë në trafikun e kokainës si aktor i pavarur. Adriatik Tresa dhe Arbër Çekaj përdorën modele të ngjashme me atë të Gjikes, duke krijuar kompanitë e tyre të eksportit në Ekuador që shërbenin si mbulesë

për trafikun e kokainës.

Të dy dyshohet se fshehnin kokainë në ngarkesa me banane drejt Europës. Tresa u vra me armë zjarri në një periferi të Guayaquil në vitin 2020, ndërsa Çekaj u arrestua në Gjermani në vitin 2018.

Ekspertët e krimit financiar

Qoftë të lidhur me një grup kriminal apo të pavarur, shumë aktorë kriminalë ballkanikë në Amerikën Latine janë specializuar në pastrimin e parave nga operacionet e tyre të trafikut të drogës ose nga puna për grupe lokale apo europiane.

Gjika, trafikanti i pavarur shqiptar, përdori kompanitë e tij fasadë për të pastruar mbi 31 milionë dollarë përmes sistemit financiar të Ekuadorit mes viteve 2015 dhe 2024, sipas prokurorëve.

Në nëntor 2025, Departamenti Amerikan i Thesarit vendosi sanksione ndaj 27 individëve dhe subjekteve të lidhura me një skemë pastrimi parash me bazë në Meksikë, e drejtuar nga familja kriminale shqiptare Hysa.

Autoritetet amerikane pretendonin se rrjeti — që operonte në bashkëpunim me Kartelin Sinaloa — pastronte para të drogës përmes kazinove dhe restoranteve luksoze në Sinaloa, Sonora dhe shtete të tjera meksikane.

Pastrimi i parave ishte gjithashtu një aktivitet kyç kriminal për shtetasin serb Jezdimir Srdan, i cili, pasi siguroi një lirim të parakohshëm kontrovers nga burgu në Ekuador për akuza trafikimi droge në vitin 2018, u rikap në vitin 2024 dhe u dënua me 10 vite burg për pastrim parash.

Dotech
website

AKOMA NUK KENI NJE WEBSITE?

BUSINESS CARDS

BANNERS

POSTERS

020 7018 7929
073 4066 5946
078 5997 7545

Adresa e zyrave:
30 Avenons Road
London E13 8HT

ANDI MUSTAJ

Ekziston një skenë që e kam parë të përsëritej pa ndryshim, në Bruksel, në Paris, në korridoret e institucioneve europiane ku kam punuar: politikani hyn në sallë, nxjerr bllokun nga çanta, vendoset. Por para tij, pa u parë nga askush, ka hyrë tashmë një ekip i tërë. Analistë, këshilltarë, specialistë tematikë. Javë para takimit, ata kanë shkruar memorandumë, kanë shkëmbyer kundër argumente, kanë ndërtuar skenarë.

Në Shqipëri, ky skenar thuhet nuk ekziston. Politika bëhet, në mënyrë të përgjithshme, me duar në xhepa. Nuk lexohen temat e ditës, nuk mësohen statistikat, nuk ndërtohen strategji në disa nivele (afatshkurtër, afatmesëm, afatgjatë).

Nuk përgatiten skenarë mbrojtëse: çfarë bëjmë nëse ndodh kjo? Çfarë themi nëse sulmohem ashtu? Intervistat jepen pa u menduar njëherë se

PËRGATITJA ËSHTË ARMIKU MË I MADH I DËSHTIMIT

cilat janë tri pyetjet e vështira që mund të vijnë.

Pasoja e kësaj mospërgatitjeje shfaqet qartë tek ndryshimet e shpeshta të qëndrimeve. Individët ndryshojnë pozicion, bien ndesh me veten, korrigjohen duke u korrigjuar dhe çdo herë që kjo ndodh, perceptimi i publikut turbullohet.

Nuk krijohet imazhi i dikujt që ka ndryshuar mendim mbas reflektimit. Krijohet imazhi i dikujt që nuk e ka ditur qëndrimin e vet as herën e parë. Kur punoja pranë strukturave të mëdha politike dhe administrative europiane apo gjatë eksperiencave që kam pasur në sektorin privat, pranë Saint-Gobain, njërit prej konglomerateve industriale më të mëdha të Francës me mbi 40 miliardë euro xhiro e kuptova se përgatitja është gjuha e karakterit më shumë sesa metodë pune.

Brenda drejtorisë së strategjisë së Saint-Gobain, ekzistonin njerëz të paguar për të ndërtuar skenarë hipotetikë, disa me probabilitet thuhet të papërfytyrueshëm. Po nëse ndodh kjo? Po nëse rrëzohet ai treg? Po nëse bëhet ky ndryshim ligjor? Kompania nuk bënte këto ushtrime nga frika por nga rëndësia që i jepte përgatitjes në të gjitha kuptimet e saja. Realiteti nuk pret të jesh gati dhe nuk ka falje për ata që nuk kanë menduar përpara.

Politika cilësore, drejt së cilës aspirojmë, funksionon sipas të njëjtës logjikë. Debatet e mëdha parlamentare, intervistat e vështira televizive, negociatat me koalicionet, të gjitha përgatiten javë përpara. Ka ekipe të tëra që luajnë rolin e kundërshtarit të simuluar vetëm që politikani të kalojë çdo goditje të mundshme para se ta marrë atë realisht. Asgjë nuk lihet rastësisë. Rastësia u lihet atyre që nuk kanë kohë. Ky investim i madh në përgatitje tregon tre gjëra themelore mbi politikanin që e bën.

Tregon, para të gjithash, aftësinë për të mbledhur rreth vetes njerëz. Kjo është ndoshta kusht i pazëvendësueshëm i udhëheqjes. Ai që nuk di të ndërtojë një ekip, nuk di të drejtojë. Ai që mendon se i mjafton mendja e vet, nuk ka kuptuar ende natyrën e qeverisjes, e cila është gjithmonë veprim kolektiv, edhe kur firmoset nga një emër i vetëm.

Tregon pastaj një mençuri të veçantë: aftësinë për të dëgjuar dhe për të zbatuar atë që të thonë. Kjo cilësi është e nënvlerësuar thellë në kulturën tonë politike shqiptare, ku dëgjimi perceptohet shpesh si dobësi dhe vendosmëria si cilësi e atij që nuk konsultohet. Është kthyer mbrapsht: vendosmëria e vërtetë i përket atij që dëgjon gjerë dhe vendos me qartësi, jo atij që vendos pa dëgjuar. Lider-

shipi i shëndetshëm nuk prodhon ithtarë, por bashkëpunëtorë. Nuk kërkon pohim, por sfidim konstruktiv. Tregon, në fund, respektin ndaj atyre që kërkon t'i drejtosh.

Ai që vjen i papërgatitur para njerëzve të vet, u thotë në heshtje: koha juaj nuk vlen mjaftueshëm për t'u investuar paraprakisht. Ai që vjen i papërgatitur para kundërshtarit, i thotë: nuk e kam marrë seriozisht. Dhe ai që vjen i papërgatitur para qytetarit, i thotë: nuk mendoj se do të vësh re. Njohja e kundërshtarit si njohje e vetvetes. Ka një dimension tjetër të përgatitjes që shpesh anashkalohej dhe që unë e vlerësoj si ndoshta më të thellën prej të gjithave: puna e thellë rreth kundërshtarit. Kur ti analizon kundërshtarin, filozofinë e tij, metodat e tij, strukturën e argumenteve të tij, pikat e forta dhe dobësitë e tij ndodh diçka e papritur. Fillon të kuptosh veten.

Të bëhen të qarta dallimet e vërteta, jo ato retorike. Sheh se ku ke të drejtë me argumente dhe ku ke të drejtë vetëm me pasion.

Zbuloni se cilat nga vlerat tuaja janë të mbrojtura me prova dhe cilat mbështeten vetëm mbi besim. Kjo ushtrim të forcon. Ata që e kanë bërë me sinqeritet hyjnë në çdo debat me diçka që nuk falsifikohet dot:

qartësinë se kush janë dhe pse e mbanjnë qëndrimin.

Regjimi aktual ka studiuar me kujdes dobësitë e opozitës. I njeh ritmet e saj, pikat e saj të dobëta, momentet kur mund ta imponojë axhendën. Opozita, në shumicën e rasteve, nuk ka bërë të njëjtën punë në drejtim të kundërt. Ky asimetri është pasojë e drejtpërdrejtë e mospërgatitjes në kuptimin e dhënë më sipër.

Nëse e përqafojmë seriozisht idenë se përgatitja është armiku më i madh i dështimit, kjo ndryshon qasjen tonë ndaj vetvetes dhe ndaj të tjerëve në mënyrë rrënjësore.

Ndryshon pritshmëritë që kemi nga ata që marrin përgjegjësi publike: jo thjesht nëse flasin bukur, por nëse kanë punuar para se të flasin. Ndryshon standardin me të cilin vlerësojmë veten: jo sa shumë kemi qenë të pranishëm, por sa mirë kemi ardhur të përgatitur.

Ndryshon kulturën brenda strukturave tona: nga kultura e improvizimit të talentuar, në kulturën e disiplinës kolektive.

Politika shqiptare ka prodhuar gjenerata njerëzish me dhunti natyrore të jashtëzakonshme, të guximshëm, të zgjuar, të aftë të reagojnë në çast. Por dhuntia natyrore jo e pasuruar me përgatitje është si një motor i fuqishëm pa sistem drejtimi: lëviz shpejt dhe nuk arrin ku duhet.

IRENA BEQIRAJ

Çdo brez fëmijësh në historinë moderne i ka tejkaluar brezat e prindërve të tyre në aspektin e dijës. Secili prej tyre ka kaluar më shumë kohë në arsim formal sesa brezi i mëparshëm, dhe ky investim u ka përmirësuar në mënyrë të matshme vëmendjen, kujtesën, shkrim-lëxim, aftësitë matematikore, dhe IQ. Përmirësimi ka qënë i qëndrueshëm dhe i qartë deri tek gjenerata Z, që brezi i parë në historinë moderne, i cili po performon më dobët se prindërit e tyre në çdo matës të njohurive.

Pavarësisht rritjes së pjesëmarrjes, kohës së harxhuar në shkollë apo rritjes së investimeve publike, fëmijët tanë po performojmë më keq në çdo parametër të dijës. Paradoksi më shumë shkollë, më pak njohuri tregon se strategjia që

PARADOKSI - MË SHUMË SHKOLLË MË PAK NJOHURI, DHE TRE KËSHILLA PËR TEJKALIMIN E TIJ !

ka nxitur përmirësimin e njohurive për breza të tërë nuk po funksionon më, përkundrazi po krijohet një hendek i madh midis shkollimit dhe zhvillimit kognitiv.

Të dhënat në më shumë se 80 vende tregojnë një model të pagabueshëm. Kur një vend e përvetëson gjerësisht teknologjinë dixhitale në shkolla, performanca akademike bie në mënyrë domethënëse.

Sot më shumë se një e katërta e fëmijëve tanë tani kalojnë më shumë se katër orë në ekrane gjatë një dite tipike shkollore shtatë orëshe. Më shumë se gjysma kalojnë një deri në katër orë. Ndërkohë më pak se gjysma e kohës së harxhuar para ekranit shpenzohet duke mësuar diçka, pjesa tjetër rreth 38 minuta në çdo orë shpenzohen pa asnjë rezultat.

Dr. Jared Cooney Horvath neuroshkencëtar dhe studiues i të nxënësve njerëzor, tregon se kur nxënësit përdorin teknologjinë kanë një ndërprerje të vazhdueshme të vëmendjes. Kur vëmendja ndërpritet vazhdimisht, ndodhin tre dukuri - koha humbet për shkak të mbingarkesës së shpërqëndrimit,

shkalla e gabimeve rritet dhe formimi i kujtesës dobësohet ndërsa të mësuarit kalon nga kodimi i thellë drejt përpunimit të bazuar në zakone.

Performanca e dobët e fëmijëve tanë nuk është një problem prindëror, nuk është as një problem disipline, por është kushtëzim i përsëritur prej konsumit digjital.

Leximi i thellë, që ndërton të kuptuarit, konkluzionet, vëmendjen e qëndrueshme, aftësinë për të mbajtur në mendje një argumente komplekse kërkon një mënyrë njohëse të ndryshme nga konsumi dixhital. Studimet e tregojnë qartësisht këtë. Leximi nga ekrani ka një efekt negativ të vazhdueshëm krasuar me leximin në letër. E njëjta gjë vlen edhe për shkrimin. Mbajtja e shënimeve me dorë tejkalon rezultatet e arritura nga mbajtja e shënimeve në laptop në të mësuarin afatgjatë. Shtypja inkurajon transkriptimin fjalë për fjalë dhe përpunimin sipërfaqësor. Shkrimi i dorës detyron përmblidhjen, organizimin dhe kodimin konceptual. Në klasat më të gjata se tridhjetë minuta, hendeku midis shkrimit të dorës dhe shtypjes është

i konsiderueshëm.

Studimet kanë qenë aty por ne kemi zgjedhur mjetet, pasi mjetet ishin më të thjeshta e shpejta për tu blerë. Në vend që të përcaktonin se çfarë duhet të jenë në gjendje të bëjnë fëmijët tanë dhe ta ndërtonim arsimin drejt këtij objekti, ne ndoqëm rrugën më të thjeshtë - e ripozicionuam arsimin për t'u përshtatur më mirë mjeteve. Ky nuk është progres, ky është dorëzim. Dhe ata që u dorëzuan nuk ishin fëmijët, por institucionet. Duke pretenduar se po u japim fëmijëve një avantazh, ne po u krijojmë atyre një deficit marramendës në njohuri.

Në mënyrë sistematike, në institucionet e arsimit dhe në shtëpitë tona, ne i kemi dhënë përparësi komoditetit dhe shfaqjes së modernitetit duke neglizhuar gjithçka që fëmijët në të vërtetë kanë nevojë për të zhvilluar mendjet e tyre.

Por fatkeqësisht qeveria lëviz në drejtimin e përcaktuar nga Agasi, i cili ka vendosur të tejkalojmë Gjermaninë e cila përdor akoma faksin. Kompanitë e teknologjisë nuk do të largohen vullnetarisht nga klasat.

Askush që përfiton nga politikat aktuale nuk do të vijë të shpëtojë fëmijët tanë.

Ndaj kam 3 këshilla të thjeshta për çdo prind:

1. Printoni. Nëse fëmija juaj po lexon për të mësuar, kjo nuk duhet të bëhet në një pajisje. Librat fizikë dhe tekstet e shtypura prodhojnë një kuptim dhe mbajtje mendore dukshëm më të mirë sesa ekranet.
2. Luftoni për shkrimin me dorë. Shkollat që kanë eliminuar shkrimin me dorë kanë eliminuar një nga mjetet më të fuqishme të zhvillimit kognitiv që kemi. Shkrimi me dorë e angazhon trurin ndryshe nga tastiera. Ai ndërton kodimin e kujtesës, zhvillimin e motorikës së hollë dhe të menduarit kompozicional. Hendeku midis shkrimit me dorë dhe shtypjes rritet në një nivel që duhet të alarmojë çdo prind. Kërkojeni atë përsëri.
3. Mbrojeni monotoninë. Koha e pastrukturuar edhe pa ekran nuk është kohë e humbur. Është gjendja në të cilën zhvillohen funksionet ekzekutive, kreativiteti dhe vëmendja e qëndrueshme. Fëmija nuk ka nevojë të argëtohet çdo moment.

POROSISNI BANNER PËR BIZNESIN TUAJ

**PVC BANNERS
MESH BANNERS
PREMIUM ROLLER
PULL UP ROLLER**

Na kontaktoni:

020 7018 7929

073 4066 5946

078 5997 7545

KRIJO WEBSITIN TËND

MOS RRI ANONIM

Me mijera klientë mund të jenë të intersuar për biznesin tuaj, por mbase nuk e dijnë që ti ekziston...

Për çdo konsultim mund
të vini në zyrat tona

Adresa e zyrave:
30 Avenons Road
London E13 8HT

Dotech
websites

 020 7018 7929

 078 5997 7545

 073 4066 5946

VETON SURROI

Lëvizja Studentore e Serbisë shpalosi Memorandumin e vet për Kosovën. Nëse i përsërit të njëjtat qëndrime si V. Koshtunica ku është relevanca e saj?

1.

Dr. Vojislav Koshtunica mund të ndihet i përmbushur, eksperimenti i tij funksionoi, në skenë ka dalë një gjeneratë e re nacionalistësh që do të vazhdojë betejat e humbura.

Gjenerata e re e nacionalistëve, Lëvizja studentore në bllokadë, u lajmëruan me Memorandumin “për Kosovën e Metohinë” në të cilin pika e parë është “Kosova dhe Metohia janë pjesë e patjetërsueshme dhe përbërëse e Republikës së Serbisë” me shpjegimin vijues: “Ky fakt nuk është vetëm kategori kushtetuese, por edhe imperativ historik dhe moral që nuk i nënshtrohet negocimit në thelb.

Ruajtja e rendit kushtetues të Serbisë në hapësirën e Kosovës dhe Metohisë është themel i mbijetesës së shtetit serb dhe garanci për një paqe të drejtë në rajon”.

Dr. Koshtunica kaloi një cikël të pasur jetësor. Ishte njëri prej juristëve të rinj të përjashtuar nga Fakulteti në vitet shtatëdhjetë (mu për shkak të mospagjtimeve me liritë që i jepeshin asokohe Kosovës), që përkthyes i "Federalist papers", debateve kushtetuese të etërve të demokracisë amerikane, pjesë e lëvizjeve demokratike në Serbi pas rënies së komunizmit dhe do të mbetej në shtëpi me macet e tij (legjenda urbane thoshte 17 sish) duke lexuar libra dhe shkruar për padrejtësitë e përhershme që i bën popullit serb sikur të mos ishte paraqitur shansi që emri i tij prej nacionalisti të përzgjidhej si kandidati më i mirë për të rrëzuar Slllobodan Millosheviqin në zgjedhjet e vitit 2001.

Dhe, rrugët e tij u hapën edhe më kur disa plumba ia mbyllën rrugën partnerit të tij të deriatëhershëm qeverisës, Z. Gjingjiq. Atëbotë dr. Koshtunica dhe Serbia ishin para udhëkryqit historik të ndjekin rrugën evropiane e të hyjnë në BE së bashku me Kroacinë (siç dëshironin jo pak njerëz në BE) apo të ndjekin rrugën e rrahur dhe gruas së krehur, asaj të Slllobodan Millosheviqit.

Koshtunica zgjodhi të dytën, insistoi që Kosova është juridikisht pjesë e Serbisë duke lidhur inat kundër realitetit, shkencave juridike, Serbisë e të gjithë të tjerëve pos maceve, të cilave iu ktheje.

RREZIKU I KTHIMIT TE MACET

2.

Një çerek shekulli më pas, fëmijët e rritur me inatin e Koshtunicës prodhuan një dokument i cili thotë të njëjtat gjëra që i thoshte edhe ai, me një dallim. Studentët, e këtë Koshtunica nuk do të lejonte sepse do të ishte zhytje në ngrohtësi, përdorën gjuhën poetike, ose patetike, dhe aty u gjet vend për “fushën e betejës të larë me gjak”, dhe “horizontin shpirtëror nga i cili edhe sot na ndriçojnë kishat e Prizrenit, narteksi i Pejës, ari i Banjskës dhe shtyllat e harqeve të Graçanicës”.

Por, me edhe një dozë të shtuar diplomacie përsëritën atë që thoshte Koshtunica, para se t’u kthehej maceve: “Serbia duhet të bashkëpunojë në mënyrë aktive dhe konstruktive me të gjitha organizatat relevante ndërkombëtare, duke i njothur ato si partnerë të pashmangshëm në gjetjen e zgjidhjes më adekuate dhe të qëndrueshme në kuadër të Kushtetutës së saj”.

3.

Mund të duket obsesion rinor ky i idesë se çerek shekulli pas Koshtunicës po ofrohet një gjeneratë e të rinjve në Serbi e cila thotë se po që se i fiton zgjedhjet e ardhshme do të bashkëpunojë me botën në mënyrë që bota t’i adaptohet Kushtetutës së Serbisë.

Pra, po, të rinjtë kanë ndonjëherë iluzionin se bota sillet rreth tyre dhe kjo mund t’u ketë ndodhur studentëve serbë.

Problemi është te kontinuiteti sepse përgjatë këtij shekulli e pak edhe nga ai i kaluari një pjesë e rëndësishme e politikës serbe është projektuar me idenë se Ballkani Perëndimor dhe politika rreth tij duhet t’i adaptohet boshtit të Serbisë; siguria, pasiguria, integritet, çintegritet, zhvillimi, paqja e lufta dhe çdo gjë tjetër varet nga Serbia.

Studentët këtu bashkëdyzojnë gabimin.

Është krejtësisht jorelevante për Kosovën, Ballkanin Perëndimor dhe Evropën se studentët protestues beso-

jnë që Kosova është pjesë e territorit të Republikës së Serbisë.

Që të gjithë - Kosova, Ballkani Perëndimor dhe Evropa - funksionojnë fare mirë përkundër këtij besimi dhe do të funksionin po njëjtë sikur Lëvizja studentore të shpallte se ata besojnë që Toka është e rrafshët.

Por, njëkohësisht, duke mos krijuar relevancë për Kosovën, Ballkanin Perëndimor dhe Evropën, Lëvizja studentore e rrezikon relevancën e vet.

Nëse një çerek shekulli pas Koshtunicës del një gjeneratë e re e cila i përsërit postulatet e tij, e postulatet e tij qenë krijimi i vazhdimësisë të politikës së Millosheviqit me mjete të tjera, atëherë cila është vlera e shtuar e lëvizjes?

Në mungesë të kësaj pyetje, dhe përgjigjes ndaj saj, studentët rrezikojnë që figurativisht ta përcjellin tutje Koshtunicën, në ruajtje të maceve.

4.

Përgjatë këtij shekulli bashkëbiseduesit e pushteteve të ndryshme të Serbisë janë përpjekur të interpretojnë sikur të ishin mesazhe të koduara qëndrimet dhe veprimet e tyre. Që të gjithë kanë përsëritur dëshirën apo ambicien që Serbia të jetë pjesë e Evropës.

Pas çdo përsëritje dëshmitë për këtë kanë qenë gjithnjë më të vogla: Serbia është më larg Evropës sot se ç’ ishte kur filloi negociatat për anëtarësim në Bashkim Evropian.

Në vend të projektimit të dëshirave të huaja, mbase për të gjithë që përpiqen ta kuptojnë Serbinë do të vlente të pranohen gjërat ashtu si janë.

Pra, jo, Serbia mazhoritare nuk e sheh veten pjesë të Evropës.

Dhe, jo, fakti se ekziston një lëvizje studentore kundër pushtetit të kësaj Serbie e me qëndrime të kësaj Serbie nuk e kualifikon automatikisht e pa dëshmi për të qenë vizion i ardhmërisë evropiane.

BLERINA GJOKA
BIRN

NGA SPAK-U NË EKTRAN: SI PËRDOREN MEDIAT PËR TË MBROJTUR TË AKUZUARIT PËR KORRUPSION

Ish drejtuesja e Agjencisë Kombëtare të Shoqërisë së Informacionit, Mirlinda Karçanaj, u shfaq të enjten në prime-time në televizionin kombëtar Top-Channel ndërsa përballat me akuzat e prokurorisë si pjesë e një grupi të strukturuar kriminal të drejtuar nga Ergys Agasi dhe Ernal Beqiraj në manipulimin e tenderave të kësaj agjencie.

Hetimi i thelluar i Prokurorisë së Posaçme, SPAK, tregon se si fondet e AKSHI-it devijoheshin drejt xhëpave të Karçanajt dhe biznesmenit kontravers Ergys Agasi përmes kontratave fiktive, zhvatjes, kutive të verës të mbushura me cash dhe personave anonimë për të mbuluar pronësinë.

Skenari/ Pse e shpikën Grida Duma dhe Mirlinda Karçanaj videon me Ergys Agasin

Por, Karçanaj përdori 45 minutata e saj live në platformën mediatike për të bërë një apologji pa u përballur realisht me gjithë akuzat penale që ndodhen në dosjen hetimore të prokurorisë.

Asaj iu dha mundësia të bëjë një rrëfim personal dhe emocional se si i kishte përjetuar akuzat e drejtësisë sesa ballafaqimi me këto akuza, duke e zhvendosur narrativën publike nga pyetja se çfarë ka ndodhur me fondet publike nën drejtimin e saj në agjenci tek tentativa për të provokuar keqardhje në publik.

Ky nuk është një rast i veçantë kur mediat shqiptare përdoren nga të akuzuarit e drejtësisë për të bërë lavazh publik ndaj akuzave që janë ngritur ndaj tyre ose dhe për udhëhequr fushata PR-i në mbrojtje të tyre, aspekt që konsiderohet si cënim i lirisë së medias.

Intervista në TOP/ Ku gënjeu për

pronat Mirlinda e AKSHI-it

Që prej arrestimit të kryebashkiakut të Tiranës Erjon Veliaj, mbi të cilin rëndojnë 13 akuza penale për korrupsion e pastrim parash, janë ndërmarrë një sërë operacionesh mediatike për paraqitur atë si viktimë e një sistemi drejtësie apo një komploti politik dhe deri tek aktet teatrale në sallën e gjyqit.

Fenomeni i përdorimit të mediave për ‘pastrim imazhi’ nga të akuzuarit e drejtësisë, konsiderohet nga gazetarët dhe ekspertët e komunikimit, pasojë e marrëdhënies që grupet mediatike në vend kanë me politikën dhe kryesisht me qeverinë dhe rastet e tilla rrëzojnë propagandën e Kryeministrit për lirinë e medias në vend.

“Pothuajse të gjitha raportet e organizatave ndërkombëtare, po ashtu të DASH dhe BE-së flasin për një sistem mediatik ku pronarët e TV kryesore që ushqehen me para publike ushtrojnë tryzni dhe censurë mbi gazetarët”, tha për BIRN, Andi Bushati, botues i medias online Lapsi.al.

Pavarësisht se Kryeministri Rama e ka kundërshtuar këtë duke servirur statistika të dyshimta për ndarjen e kohës televizive mes tij dhe opozitës për të argumentuar se Shqipëria është një vend me media të lira, sipas Bushatit, “në fakt liria e medias nuk është çështje përqindjesh, por mundësi për të ushtruar i pavarur profesionin, për të bërë investigime dhe për të kërkuar të vërtetën”.

Historiku/ Pse Rama iu rikthye përplasjes me Reporterët pa kuf

Në këtë këndvështrim, shton ai, “flakja tej e parimeve bazike të gazetarisë, për t’i shërbyer bashkëpunëtorëve të kryeministrit që dyshohen nga drejtësia si të korruptuar është rasti më flagrant që hedh poshtë propagandën për lirinë e mediave në Shqipëri”.

Duke komentuar intervistën e Karçanajt, Bushati vlerëson se “ajo ftohet në ekranin më të madh të vendit, i bëhet një orë intervistë për t’u shplarë, duke mos iu bërë asnjë nga pyetjet për të cilat akuzohet realisht”.

Në të njëjtën model, shton ai, “janë krijuar qindra kronika dhe artikuj për çështje krejtësisht pa lidhje me thelbin e dosjes korruptive kundër Erion Veliajt, që tentojnë një mbrojtje të tërthortë të tij, pa folur për akuzat konkrete. E njëjta strategji mediatike e komanduar dallohet edhe për rastin e Belinda Ballukut”.

E njëjta strategji shërben, sipas Bushatit, edhe kur organizohen emisione teorike nëse drejtësia ka tagrin për të pezulluar një ministër, nëse kemi të bëjmë me ndërhyrje të kompetencave të pushtetit gjyqësor tek ai ekzekutiv, por pothuajse asnjë emision nuk diskuton për mënyrën se si paracaktoshin tenderat dhe dhuroheshin qindra miliona euro në infrastrukturë.

“Pra teknologjia është e njëjtë: që mediat ti shërbejnë sa më mirë pushtetit duhet prodhuar shumë zhurmë e kotë, për të mbuluar të vërtetën të thjeshtë, që kanë dalë nga hetimet”, thekson ai.

Edhe për Erlis Çelën, pedagog i Komunikimit, përdorimi i mediave si platforma për mbrojtjen publike të personave të akuzuar nga SPAK është një fenomen që cenon misionin e medias për të raportuar ngjarjet në interes të publikut dhe tregon një problem më të gjerë të marrëdhënies mes politikës, medias dhe drejtësisë në Shqipëri, ku beteja për perceptimin publik po bëhet pothuajse po aq e rëndësishme sa vetë beteja ligjore në institucionet e drejtësisë.

Çela beson se kjo dukuri lidhet me një problem kronik të medias shqiptare, i cili ka të bëjë me strukturën e pronësisë së medias dhe mungesën e transparencës.

“Për sa kohë që jetojmë në një realitet ku grupet mediatike kanë marrëdhënie jo transparente me politikën, dhe veçanërisht me qeverinë, ndërkohë që angazhohen në tendera me para publike, do të jetë e vështirë të kërkojmë integritet profesional dhe vëmendje të vërtetë ndaj interesit publik”, i tha ai BIRN-it.

Sipas Çelës, në një shoqëri demokratike, çdo individ ka të drejtën e prezumimit të pafajësisë dhe të drejtën për të dhënë versionin e tij të ngjarjeve, por “problemi lind kur hapësira mediatike shndërrohet nga një instrument informimi publik në një mekanizëm presioni, ndikimi apo relativizimi të proceseve hetimore dhe gjyqësore”.

Në këtë kontekst ai thotë se në shumë raste vihet re se komunikimi publik i personave nën hetim apo i përfaqësuesve të tyre nuk synon vetëm sqarimin e opinionit publik, por edhe ndërtimin e narrativave që delegjitojnë veprimtarinë e institucioneve të drejtësisë, sulmojnë prokurorët apo krijojnë perceptimin se procesi penal është politik, selektiv ose i manipuluar.

“Kjo krijon një sfidë serioze për etikën mediatike, sepse media rrezikon të përdoret si instrument i strategjive të komunikimit të krizës nga persona apo grupe të ndryshme”, përfundon ai.

Dotech
website

AKOMA NUK KENI NJE WEBSITE?

BUSINESS CARDS

BANNERS

POSTERS

020 7018 7929
073 4066 5946
078 5997 7545

Adresa e zyrave:
30 Avenons Road
London E13 8HT

SKENDER ASANI

Në krizat e mëdha historike, shpesh nuk janë institucionet ato që mbajnë gjallë frymën e një populli, por brezat që refuzojnë t'i nënshtrohen frikës dhe nënshtrimit. Studentët shqiptarë të sotëm po e kryejnë pikërisht këtë rol jo si elitë politike, por si ndërgjegjja etike e një kombi që përpiket të ruajë identitetin e vet.

Në historinë bashkëkohore politike të shqiptarëve në Maqedonin e Veriut, rrallëherë kanë ekzistuar momente kaq dramatike, kaq të ngarkuara me ankth kolektiv dhe njëkohësisht me shpresë të fshehur, sa situata aktuale e ndikuar nga lëvizja studentore shqiptare. Në një kohë të karakterizuar nga paraliza e mekanizmave institucionalë, nga natyra vetëshkatërruese e politikës shqiptare përmes rivaliteteve të pafrytshme dhe nga zbehja graduale e frymës së Marrëveshjes së Ohrit si pasojë e manovrimeve të pandërprera politike, studentët janë shfaqur si bastioni i fundit i ndërgjegjes publike të një populli që refuzon ta pranojë erozionin e heshtur të pozitës së tij kushtetuese dhe historike.

Marrëveshja Kornizë e Ohrit nuk ishte thjesht një kompromis politik i lindur nga zhvillimet e vitit 2001. Ajo përfaqësonte marrëveshjen etike dhe juridike mbi të cilën u rindërtuan paqja, stabiliteti dhe struktura multietnike e shtetit. Shqiptarët pranuan jo sepse aspiratat e tyre historike u përmbushën plotësisht, por sepse besuan se ajo do të hapte një epokë të re të bashkëndërtimit shtetëror, ku ata do të trajtoheshin si pjesë përbërëse e shtetit dhe jo si periferi politike e varur nga nevojat kalimtare të pushtetit.

Megjithatë, tragjedia politike e dy dekadave të fundit qëndron pikërisht në erozionin e ngadaltë të thelbit transformues të kësaj marrëveshjeje. Procesi i paraparë për konsolidimin e barazisë kushtetuese u shndërrua në një administrim teknik të pafund, ku zbatimi përdorej më shumë si instrument shtryjeje sesa si mekanizëm realizimi. Në vend të ndërtimit të një kulture të re politike mbi pronësinë e përbashkët të shtetit, u krijua një logjikë e vazhdueshme relativizimi të të drejtave shqiptare.

Ky degradim nuk buron vetëm nga taktikat e burokracisë maqedonase. Një pjesë e konsiderueshme e përgjegjësisë historike bie edhe mbi partitë politike shqiptare, të cilat gradualisht dështuan ta konceptojnë çështjen shqiptare si projekt strategjik kombëtar. Politika u reduktua në administrim pushteti, ndërsa parimet e barazisë reale u zëvendësuan me retorikë elektorale dhe kalkulime afatshkurtra. Klasa politike shqiptare krijoi kështu një paradoks të thellë: zyrtarisht mbetet pjesë e qeverisjes, por në mënyrë progresive po humb

ndikimin mbi drejtimin politik të shtetit.

Në këtë boshllëk të madh moral dhe institucional hyn tani brezi i ri shqiptar. Studentët nuk protestojnë vetëm për një çështje administrative apo sociale. Ata po artikulojnë një krizë shumë më të thellë: humbjen e besimit në politikën përfaqësuese shqiptare dhe deformimin gradual të idesë mbi të cilën u ndërtua paqja pas konfliktit në shtet. Pas shumë vitesh, në diskursin publik rikthehet pyetja themelore që politika kishte hezituar ta artikulonte: çfarë ka mbetur nga vizioni për barazi, bashkëjetesë dhe partneritet shtetformues mbi të cilin u ndërtua Marrëveshja e Ohrit?

Pikërisht për këtë arsye protestat studentore kanë prodhuar një reagim emocional kolektiv që tejkalon shumë kërkesat e tyre konkrete. Shqiptarët i panë studentët jo vetëm si protestues, por si pasqyrim të identitetit të tyre politik të zbehur. Ata shohin një brez që beson se dinjiteti kolektiv nuk duhet të jetë objekt negociatash të përhershme dhe se statusi kushtetues i shqiptarëve nuk mund të trajtohet si koncesion politik i përkohshëm. Në një ambient të mbushur me zhgënjim, ankth dhe lodhje historike, studentët janë shndërruar në simbolin e fundit të shpresës.

Në këtë kuptim, kundërshtimi i tyre merr pothuajse përmasa historike. Ai

përfaqëson kryengritjen etike të një brezi që refuzon të pranojë heshtjen politike të elitave të lodhura. Përbën refuzim të normalizimit të degradimit institucional. Është një thirrje kundër përçarjes së brendshme shqiptare. Është revoltë ndaj një kulture politike që prej vitesh ka zëvendësuar strategjinë kombëtare me improvizime të përditshme. Dhe mbi të gjitha, është rikthimi i vetëdijes kolektive në një kohë kur politika kishte filluar ta humbiste kujtesën historike.

Në historinë shqiptare, studentët kanë qenë shpesh në vijën e parë të lëvizjeve kombëtare dhe demokratike. Edhe sot ata rikujtojnë një të vërtetë të vjetër politike: popujt nuk i humbin fillimisht të drejtat përmes dhunës, por përmes normalizimit të heshtjes. Reagimi i tyre nuk duhet parë si destabilizim i rendit demokratik, por si përpjekje e fundit për ta ruajtur substancën demokratike të shtetit nga degradimi moral dhe institucional.

Në kushtet e rikthimit të gjuhës nacionaliste në diskursin politik të qeverisë së Hristijan Mickoski, lëvizja studentore po merr dimensionin e një paralajmërimi historik. Zbehja e vazhdueshme e statusit kushtetues të shqiptarëve nuk përbën më vetëm një çështje etnike, por edhe rrezik për stabilitetin demokratik dhe orientimin euro-atlantik të shtetit. Për dekada me radhë, shqiptarët kanë qenë mbështetësit më konsekuentë të ori-

entimit perëndimor, evropian dhe të NATO's në vend. Margjinalizimi i tyre prodhon jo vetëm padrejtësi të brendshme, por edhe dobësim të themeleve strategjike mbi të cilat ndërtohet orientimi ndërkombëtar i shtetit.

Deklarata e kryeministrit Hristijan Mickoski, në thelbin e saj politik dhe semantik, nuk përfaqëson vetëm një thirrje për durim institucional, por edhe një përpjekje për të disiplinuar energjinë qytetare dhe për ta zhvendosur diskursin nga substanca e të drejtave të garantuara drejt kompleksitetit të interpretimeve procedurale. Pikërisht në momentin kur ai u bën thirrje studentëve shqiptarë të përbahen nga protestat, ndërsa paralelisht kushtëzon zgjidhjen me rekomandimet e Komisionit të Venecias dhe standardet ndërkombëtare, krijohet një paradoks politik: një e drejtë që buron nga vetë rendi kushtetues trajtohet sikur të ishte objekt negociimi administrativ.

Kjo strategji synon ta zbehë frymën emancipuese të protestave studentore, duke e shndërruar një reagim legjitim qytetar në një proces pritjeje burokratike. Megjithatë, vetëdija kolektive e studentëve shqiptarë tashmë e ka tejkaluar këtë kurth diskursiv, pasi ata kanë deklaruar qartë se të drejtat e garantuara me Kushtetutë dhe me vetë parimet themelore mbi të cilat pretendon të

ndërtohet shteti demokratik i Maqedonisë së Veriut janë të panegociueshme. Për pasojë, protesta e tyre nuk paraqet sfida ndaj sundimit të ligjit, por rikujtim se ligji e humb autoritetin e tij moral atëherë kur zbatohet në mënyrë selektive dhe kur barazia mbetet vetëm një formulë retorike. Në këtë kontekst, mobilizimi studentor nuk përfaqëson tension të fabrikuar, siç përpiqen ta paraqesin narrativat qeveritare, por shprehjen e një vetëdijeje politike që refuzon ta pranojë heshtjen si nënshtrim dhe pasivitetin si zëvendësim të së drejtës.

Megjithatë, në këtë atmosferë të rënduar politike, protestat studentore kanë rikthyer një ndjenjë pothuajse të shuar: bindjen se shoqëria ende ka aftësi të reagojë. Në krizat e mëdha historike, shpesh nuk janë institucionet ato që mbajnë gjallë frymën e një populli, por brezat që refuzojnë t'i nënshtrohen frikës dhe nënshtrimit. Studentët shqiptarë të sotëm po e kryejnë pikërisht këtë rol jo si elitë politike, por si ndërgjegjja etike e një kombi që përpiket të ruajë identitetin e vet.

Kjo lëvizje përcjell një mesazh thelbësor: kur politika bëhet e shkretë, kur institucionet harrojnë drejtësinë dhe kur kompromiset prodhojnë vetëm heshtje, historia shpesh zgjedh studentët për ta zgjuar ndërgjegjen e përbashkët.

**190 Merton High Street
Wimbledon
London SW19 1AX**

RASHID & RASHID
Solicitors, Advocates
Immigration Specialists
Commissioners of Oaths

Ne mund t'ju ndihmojmë

- **Asylum & Immigration**
- **New Point Based System**
- **Settlement Applications (ILR)**
- **European Law**
- **Nationality & Travel Document**
- **Human Rights Applications**
- **High/Court of Appeals**
- **Over Stayers**
- **Work Premits**
- **Visa Extensions**
- **Judicial Reviews**
- **Tribunal Appeals**

Konsultimet falas

07774222062

07878335000

TEL: 0208 5401 666

TEL: 0208 672 0666

